

Tson Na Ty'on Nn'an Hebreos Cüenta

Tyo'ts'on si'man jon ndëë nn'an nchu condui jnda jon

¹ Ndyu na toxen'chen, jndye jnda totsini Tyo'ts'on ndëë ndochihi yo jndyue nque nn'an na toninncyahan jñ'oon 'nan na xejnda ngüentyja na nguaa. Jndye vaa nnon na totsiquindyí jonhan ntyja 'naan' 'nan na itsijnda' jon na nts'aa jon.

² Majo' nanein ndyu na mats'ia, yo jñ'oon 'ndyo jnda nquii jon, itsi'man jon ndëë ntyja nchu vaa conduihin. Nquii jnda jon tquen jon tsjö'ndue yo tsonnangue, yo nin'tsoñ'en 'nan na m'aan. Ndo' t'ua Tyo'ts'on ts'ian na tsoñ'en nnon na jndë tquen jon, macüentaa' jnda jonhan'. ³ Nquii Tyo'ts'on manin' conduindui' na quixueehin, ndo' Jnda jon cüajon conduihin. Tsoñ'en na condui nquii Tye jon, cüajon conduihin. Nquii jon ivantyjee' jon tsoñ'en na tquen Tye jon yo ntyja 'naan' jñ'oon' jon na t'man najndei conduihan'. Vi najndë na tue' jon na s'aa jon ts'ian cha' ndëë ntsit'man ts'on Tyo'ts'on jnan nn'an, tacjo jon tontyjaya ngiaa' Tyo'ts'on, nquii jon na taquintyja na t'man conduihin.

Njonntyichen condui jnda Tyo'ts'on chichen ángeles

⁴ Ng'e na nnda', iquenhan'hin na njonntyichen conduihin, chichen ángeles, cha'xjen xuee' jon na siquindaa' tye jonhin, njonntyichen tsixuanhan',

chintyi nguee joo ángeles'ñeen. ⁵ Ee vaa jñ'oon' Tyo'ts'on na jndui na tso jon nnon jnda jon:

Xia'ntyi nguii 'u' condui 'u' jnda,
xeevahin ma'ua ts'ian nnon' na cüejon matyen-
tjon' yo ja.

Majo' minjon tacotso jon jñ'oon nnon ncüii ángel
cha'na juu jñ'oon'ñeen na tso jon nnon jnda jon.
Itso jon:

Ja nts'a na ncüaa' n'on nn'an na condui ja tye jon,
ndo' juu jon conduihin jnda.

⁶ Ndo' mantyi vaa ncüiichen jñ'oon na tso Tyo'ts'on
xjen na jñon jon jnda jon na ninncüii ts'onhin quii'
nt'an nn'an na m'an nnon tsonnangue, tso jon:
'O' ángeles, tsoñ'enho' quitongityeho' nnon jnda.

⁷ Majo' ya na itsinin Tyo'ts'on ntyja 'naan joo
ángeles 'naan' jon, itso jon:

Mats'a na joo ángeles njan cje rohan cha'xjen na cje
ro m'aan jndye.

Cotye'ntjonhan nnön ndo' itsijonhan'hin
cha'vjon tsachon.

⁸ Majo' nnon nguii jnda jon ñoncyä tso jon. Itso jon:
'U' jnda, Tyo'ts'on condui 'u'.

'U' ntyja na matye'ntjon', tyi'xe'quintycüiihan'.

'U' matye'ntjon' cha'xjen na chuhan'.

⁹ 'U' nein' na quits'aa ts'an cha'xjen 'nan na
chuhan'.

Majo' jndo' joo ts'ian tyia na cont'a nn'an.

Mang'e jo', ja Tyo'ts'on na matye'ntjön 'u',

mancya na t'manntyichen na nein' 'u' yo nty'iu' na
vantyja n'onhan ja.

Ndö' vaa jñ'oon na tso jon nnon jnda jon.

¹⁰ Mantyi ndö vaa ncüiichen jñ'oon na itso
Tyo'ts'on nnon jnda jon:

'U' na matye'ntjon' tsoñ'en, xjen na tye' tsoñ'en,
tquen' tsonnangue.

Mantyi tsoñ'en na covityincyoo' tsjö'ndue,
ma'U' tquen'han'.

¹¹ Nngue'ntyja xjen na juu tsonnangue yo
tsjö'ndue, ntscüeindyohan' juuhan', majo'
'U' m'an' ndo' m'an'.

Joochan' ndi'ndaa'ñ'ghan' cha'vijon ndiaa ntsa.

¹² Ndo' cha'xjen ts'an na itscüeindyoo juu ndiaa' juu
na ntcüe juu ndiaa xco,
mannda' vaa itsijonhan' na ntscüeindyoo' tson-
nangue yo tsjö'ndue.

Majo' ng'e na mancha'xjen na m'an',
mang'e jo' tyi'je'canhan' na ngüeindyoo 'u'.

Nnda' jñ'oon na tso Tyo'ts'on nnon jnda jon.

¹³ Majo' min'jon tatso jon ncüii jñ'oon nnon cüii
ángel cha'xjen juu jñ'oon na tso jon nnon jnda jon.
Itso jon nnon juu:

Quijman' ndöhin nc'ia ntyjaya naijon na toj-
naan' na ngitoxën viochen xjen na nque
nn'an yo nin'yotyia na conan'vehan nacjo',
ncju'cjëhin.

Jñ'oonmin' tso Tyo'ts'on nnon jnda jon. ¹⁴ Yajo'
joo ángeles, ¿Nchu vaa na nan'xuanhan? Joochan
ninnquii'chen conduihin na cotye'ntjonhan nnon
Tyo'ts'on. I'ua jon ts'ian nndëëhan na condyotejn-
deihan joo nn'an na itsiquindaa' jonhan na tyi'jon
quintycüii na cotando' ñuan 'naanhan.

2

*Juu na itsin'man Tyo'ts'on ñuaan nn'an, toncuu'
jndyi xe na aa tyi'quinan'jñ'öön'han'*

¹ Mang'e juu jnda Tyo'ts'on njonntyichen conduihin, chichen ángeles, jo' chuhan' na quitquēnntyēchēn cüenta joo jñ'oon na condyēē na tyincyaa jnda jon, ng'e xe na aa tyi'nan'jñ'öön'han', ngitsuu' nn'önhan', ndo' n'ndyēēhan'. ² Ee juu jñ'oon' Tyo'ts'on na ico'xenhan' na tyincyaa ángeles joohan' ndēē nn'an, njon jndyi tonduihan'. Ndo' ncüii ncüii nnon jñ'oon'ñeen na totsitja ts'an ntyja 'naan'han', min tyi'cüanguee' juuhan', tot'uiihan'hin cha'xjen na chuhan'. ³ Mang'e na nda', xe na aa tyi'cotquēn ya cüenta juu jñ'oon ntyja 'naan' Jesucristo, tanchu ya nt'aha na ngit'ē na tyi'nt'uii Tyo'ts'on jaa. Ee nquii Jesucristo tyincyaa jndyee jon jñ'oon na njonntyichenhan' na ntyja 'naan'han' na itsin'man Tyo'ts'on ñuaan nn'an. Ndo' nque nn'an na tondye jndyee juu jñ'oon'ñeen, tonan'quindyiihan jaa ntyja 'naan'han'. ⁴ Ndo' nquii Tyo'ts'on jndye nnon min na totsiman jon na juu jñ'oon'ñeen na toninncyaa nan'ñeen conduihan' na mayuu'han'. Ee tont'ahan ts'ian t'man na tyi'je'quinduihan' ntyja 'naan' najndē nquehan, yo jndyechen nnon na tont'ahan na tots'aahan' na vacue tom'aan' n'on nn'an na jnty'iahinhan'. Tui na nda' ng'e tyincyaa Tyo'ts'on juu najndei na condui nquii jon ndēēhan. Ndo' nquii Espíritu Santo, itsiquindaa' jon ncüii cüii nnon ts'ian'ñeen nan'ñeen na tondēē tont'ahan jndye nnon ts'ian na ya cha'xjen na nt'ue ts'on nquii jon.

Jesucristo totsixuan jon cha'na condui jaa ndö

⁵ Majo' tsonnangue xco ya na nguaahan', na ntyja 'naan' juuhan' na conan'nén, chito na tyincyaa Tyo'ts'on na joo ángeles ngitoxenhan. ⁶ Ng'e vaa jñ'oon nnon tson Salmos na sinin David nnon Tyo'ts'on, itso jon.

Já nn'an min tyi'quinjon condui já. Ndo' ng'e na nnda' ¿Ndu na jen m'aan' tson' ntyja nján? Ndicüaa' ts'ön nin 'nan condui já nn'an na mavan-tyje' já.

⁷ Chjochen xjen sijnda' na t'manntyi condui ángeles, chintyi já nn'an, majo' chito na ninnquii'chen na nguaa na nnda'. Ee ndëcya nntsa' na nndit'maan' já, ndo' mantyi jndë sijnda' na já ngitoxén tsoñ'en na jndë tquen'.

⁸ 'U' jndë sijnda' na já ntye'ntjón tsoñ'en na jndë tquen'.

Nnda' jñ'oon na tji David. Majo' quitquenho' cüenta na tso jon na jaa nn'an ntye'ntjón tsoñ'en na min. Ndo' na nnda' vaa, itsiquindyihan' ta'nan 'nan jnty'iihan' na tyi'c'oonhan' nacje 'naan nn'an. Majo' ata xjen nein tajojnty'ia na nguaa na nnda'. ⁹ Majo' ntyja 'naan' Jesús, cotquén cüenta na chjovi'xjen tquen Tyo'ts'on na tyi't'man tonduihin yo ntyja 'naan joo ángeles. Majo' naneinhin, nquii Jesús, taquintya itsiquinjonhan'hin yo na itsit'maan' Tyo'ts'onhin ng'e na tyincyaahin na tquiihan'hin na tue' jon. Tui na nnda' cha' ntyja 'naan' juu naya na condui Tyo'ts'on, jo' na t'uiihan' jon na tue' jon ntyja 'naan' jnanhan.

¹⁰ Ee ng'e nquii Tyo'ts'on, tsoñ'en nnon na min na tquen jon, m'an ndo' m'anhán'. Nt'ue jndyi

ts'on jon na nque nn'an na conduihan ntsinda jon, nnan'jonhan juu na condit'maan' jon. Ng'e na nda', tcanhan' na c'ua jon ts'ian nnon Jesús na quenon jon navi' tman, cha' ntyja 'naan' juuhan' ntquenhan'hin na quindë conduihin na ntsin'man jon ñuaan nn'an. ¹¹ Ee nquii jon na iquen nn'an na conduihan ñuan nquii', ndo' mantyi yo nin'nque nn'an na conduihan ñuan nquii'han, vehan ninncüii tyehan. Mang'e jo' neiin' Jesús na tso jon na condui jaa ntyje nquii jon. ¹² Ee cha'vion nquii Jesús sinin jon nnon Tyo'ts'on juu jñ'oon na jndui, itso jon:

'U' Tye', ntsinën ndëë ntyjö ncö ntyja 'nan', quii' juu tmaan' nn'an na conan't'maan'han 'u', ngita alabanza na mats'a na njon 'u'.

¹³ Ndo' ndö vaa ncüiichen jñ'oon jndui, itso jon: Ja nquii Tyo'ts'on mantyi ts'ön. Ndo' mantyi vaa ncüiichen jñ'oon na jndui, itso jon:

Ndö m'an ja yo nn'an na incyaa Tyo'ts'on na conduihin ntsinda.

Nnda' tso joo jñ'oon'ñeen.

¹⁴ Jaa na condui ntsinda jon, nan'xuan si'ts'o ndo' neon'. Mang'e jo', mantyi nquii Jesús tuhin na ts'anhin na chu jon si'ts'o ndo' neon'. Tyincyaa nquiihin na jnan'cuee' nn'anhin, cha' ntyja 'naan' na tue' jon, ndëë ntsityuii' jon juu najndeí na tsixuan yutyia na its'aa juu na covjë.

¹⁵ Ndo' ng'e na nda', tsoñ'en nn'an na conan'qui n'onhan jon, itsiquindyaa jonhan na m'anhin na coviquityuehan na ncüjehan. Majo' nque nn'an na tyi'quinan'qui n'onhan jon, joohan mancha'chen xjen m'anhin na ncyaahan na ncüjehan. ¹⁶ Majo' nquii Jesús, chito tyjee' jon tsonnanguévahin na

ntejndei jon joo ángeles na cotye'ntjonhan nnon Tyo'ts'on. Jndyo jon na ntejndei jon jaa nn'an na vantyja nn'ön jon na condui jaa tsjan 'naan' Abraham na jndyocahan'. ¹⁷ Mang'e jo' ntyja 'naan tsoñ'en, tcanhan' na nquii Jesús, cüejon ntsixuan jon cha'xjen jaa ntyje jon cha' ndëë nduihin tyee tqe na taquintyja na t'man tondëëhë, ncüii tyee na nty'ia rô ntyjii jon ndo' na itsiquindë jon tsoñ'en jñ'oon na itsinin jon. Ndo' ng'e na conduihin na nnda', jo' nque nn'an na vantyja n'onhan jon, nndëë ntsit'man ts'on Tyo'ts'on jnan na nan'xuanhan, ng'e nquii Jesús tyincyaa jon na tue' jon ntyja 'naanhan. ¹⁸ Ng'e na toquenon jon navi' xjen na sichon yutyia na quityii'han' ng'eehan' jon, jo' nndëë ntejndei jon jaa mincy ro xjen na itsichon yutyia na ityil' juu ng'ee juu jaa na quinan'tja jaa.

3

Njonntyichen condui Jesús, chichen Moisés

¹ Mang'e jo', 'o' ntyjë na jndë tqen Tyo'ts'on 'o' na conduiho' cüentaa' jon ndo' na iqueen' jon 'o' na quinan'jonho' yo jon quiñoon'ndue, chuhan' na chen jndyi c'oon' n'onho' ntyja 'naan' Jesús. Ee jñon Tyo'ts'onhin ndëë nn'an tsonnanguévahin, ndo' t'ua jon ts'ian nnon Jesús na quitsiquindyi jon jaa juu jñ'oon naya na vantyja nn'ön, ndo' na conduihin tyee na taquintyja na t'man tondëëhë. ² T'ua Tyo'ts'on ts'ianmin' nnon Cristo, ndo' siquindë jonhan' cha'xjen nquii Moisés siquindë jon ts'ian na t'ua Tyo'ts'on nnon jon quii' nt'an nn'an Israel na conduihan cüentaa' Tyo'ts'on. ³ Ee

ntyja 'naan' juu ts'ian na condui Jesús, njon-ntyichen conduihin, chichen Moisés. Ndo' na nnda' vaa na tsixuan jon, itsijonhan'hin cha'na ts'an na itsia v'aa. Nquii tsan'ñeen njonntyichen conduihin, chichen juu v'aa na sia jon. ⁴Ndo' m'an nn'an na cont'a ts'ian 'naan' Tyo'ts'on, cha'na tots'aa Moisés, majo' tsoñ'en ts'ian'ñeen, nquii Tyo'ts'on itsijnda' jonhan'. ⁵Juu Moisés'ñeen tonduihin cha'vijos ts'an na itye'ntjon na siquindë jon quii' ts'ian 'naan' Tyo'ts'on. Juu ts'ian na tots'aa jon na tocüji' jndyoyuhan' ntyja nchu vaa na nts'aa Tyo'ts'on ndëcyachen. ⁶Majo' nquii Cristo, conduihin cha'vijos jnda ts'an na t'ua jon ts'ian nnon juu na co'xen juu vaa' jon. Ndo' jaa condui juu v'aa'ñeen xe na aa yo na xoncüee' nn'ön na contjotyen jaa na vantyja nn'ön ata xjen na nndyo nnda' Cristo. Ndo' yo na nën rö na mantya nn'ön na nguua na nnda'.

Sijnda' Tyo'ts'on na nque nn'an cüentaa' jon nta'jndyee ñuaanhan

⁷Icanhan' na c'oon' nn'ön juu jñ'oon na jndui na tso Espíritu Santo, na itsiquindyihan':

Xeevahn, xe aa condyeho' na itsiqui'maan' Tyo'ts'on 'o',

⁸Yajo' tanan'que' n'onho' juu jñ'oon na itsiquindyi jon 'o' cha'xjen tont'a ndochiio' juu xjen na tomandyi'han juu ndyuaa na xjen cova'.

Juu xjen'ñeen totquenhin xjen 'naanhin Tyo'ts'on na njnty'iahan na aa ntycüii na t'man ts'on jon yohan.

⁹Ng'e na nnda', nquii Tyo'ts'on sinin jon ntyja 'naan nan'ñeen:

Venn'an ndyu na totquenhan xjen 'naanhan na njnty'iahan na aa ntycüii na t'man ts'önhan. Nnda' tont'ahan min na tojnty'ia ndëëhin ncüii ncüii nnon ts'ian t'man na tots'a na tots'i'manhan' ndëëhan na t'man condui ja.

¹⁰ Mang'e jo' t'ön na v'i nanmin', ndo' ng'e jo' tsjö: “Mancha'chen xjen cont'ahan ncüii ncüii nnon na tyi'quint'ue ts'ön,

min tyi'nin'quitquenhan cüenta nato na sijnt'a cüentahan.”

¹¹ Ndo' jnaan' na jndë siv'ihan,

jo' jaa' jñ'oon tsjö na xe'quitscüejndyöhan' na tyi'jon xuee ninncyä na nc'oque'han naijon na jndë sijnt'a na nta'jndyeehan.

Jñ'oonmin' na sinin Tyo'ts'on.

¹² Ve' ng'e jo', 'o' ntyjë na vantyja n'onho', quitquen ya yaho' cüenta na tanin ncüii 'o' m'aan juu na tyia jndyi ñuan tsixuan juu na tyi'covantyja ts'on juu nquii Tyo'ts'on na vando', na ntsity-cyaa'hin ntyja 'naan' jon. ¹³ Majo' nque ntyjeho' na vantyja n'on, 'o' ñoncyä vaa quint'aho'. 'O' 'io 'io quinan'qui'maan'ho'hin viochen xjen na incyaa Tyo'ts'on na vanaan na ntquën cüenta jñ'oon na itsi'man jon ndëë. Ee xe na aa nnt'a na nda', yajo' joo ts'ian'ñeen ntscu'han' na juu 'nan natyia ntsivi'nn'anhan' jaa ndo' min taje'quinan'que' nn'ön na tonnon jon. ¹⁴ Ee xe na aa ntjotyen jaa na conan'qui nn'ön Cristo cha'xjen tont'a xjen na-jndyee na tye' na covantyja nn'önhin, yajo' tsoñ'en na itsixuan jon, nnan'jön yohin ntyja 'naanhan'.

¹⁵ Itsi'manhan' na nda' ng'e ncüiichen jñ'oon' Tyo'ts'on, nda' vaa na itsiquindyihan'. Itsohan':

“Nanein i'man Tyo'ts'on 'o', quitquen ya yaho'
cüenta jñ'oon na itsiquindyí jon 'o'.

Xe na aa condyeho' jñ'oon na itsiquindyí
Tyo'ts'onho' nanein,

tyi'nan'que' n'onho' nnon jon cha'xjen tont'a
nque nn'an Israel'ñeen na jnan'vehan cjoo'
jon.

Ndö' vaa jñ'oon sinin Tyo'ts'on. ¹⁶ Ndo' ¿Nin
nn'an nan'ñeen na tondyehin jñ'oon na totso jon,
majo' tonan'que' n'onhin nnon jon? Manqueto
nn'an na totsantyja toxen' Moisés xjen na tji'
jonhin ndyuaa Egipto. ¹⁷ Venn'an ndyu totsiv'ii
Tyo'ts'on joo nan'ñeen na tonan'que' n'onhan
na tatyí'han nquenhan jñ'oon na totsiquindyí
jonhan. Jo' tyincyaa jon na ncüii ro ncüii ro-
han tovjehan viochen xjen na toma'ndyí'hin juu
ndyuaa'ñeen. ¹⁸ Ndo' ¿Nin nn'an nan'ñeen na
sinin Tyo'ts'on jñ'oon nquii' ndëëhan na tyí'jon
xuee ninncyaa jon na nc'oque'han naijon na
jndë sijnda' jon na nta'jndyeehan? Manquen-
tyi nn'an na tyí'quita'nguee'han jñ'oon na tquen
jon. ¹⁹ Yajo' itsi'man nquii'han' ndëëhë, tsoj-
naan' na tyí'cantyja n'onhan jñ'oon na siquindyí
Tyo'ts'onhan, jo' na tatincyaa jon na ntsaque'han
juu ndyuaa na jndë tco' jon 'ndyo jon na ntsiquin-
daa' jonhan' joohan.

4

*Jndë sijnda' Tyo'ts'on na nque nn'an cüentaa' jon
nta'jndyeehan*

¹ Mangiö na tco' Tyo'ts'on 'ndyo jon na
nndëë nc'ön na m'aan jon naijon na nancoo'

na nta'jndyëë. Mang'e jo' icanhan' na quitquën jndyi cüenta na tyi'nan'que' nn'ön na tonnon jon cha'xjen na tont'a joo nan'ñeen, ee xe na aa cont'a na nnda', je'ncyaa jon na ntsac'ë na m'aan jon. ² Manti jaa macondyëë jñ'oon naya cha'xjen nque nn'an Israel'ñeen tondyehin nchu vaa na nc'onhan naijon na m'aan jon. Majo' juu jñ'oon'ñeen tatejndeihaan'hin ng'e tatëntyja n'onhan juuhan'. ³ Majo' jaa na covantyja nn'ön jñ'oon na incyaa Tyo'ts'on, jndë cotsac'ë naijon na m'aan nquii jon na nta'jndyëë. Majo' nque nn'an Israel, ta'nan jndëë tyeque'han naijon na itso jon na nta'jndyeehan, ee vaa jñ'oon na tso jon ntyja 'naanhin:

Jnaan' na jndë siv'i jahin, jo' jaa' jñ'oon na tsjö na tyi'je'quitscüe jndyöhan' na tyi'jon xuee ninncyaa na nc'oque'han naijon na jndë sijnt'a na nta'jndyeehan.

Ndö' jñ'oon na tso Tyo'ts'on ntyja 'naan' nan'ñeen. Majo' ntyja 'naan' jon, vi na jndë tquen jon quiñoon'ndue yo nin'tsonnangue, tyincyaahan' na neiin' jon, cha'vijon ts'an na vajndyee. ⁴ Ee quii' jñ'oon' jon na jndui, vaa jñ'oon ntyja 'naan' juu xuee na jndë ntyque'. Itsohan' na nin'yon xuee tquen jon quiñoon'ndue, tsonnangue, nn'an yo quioo' yo nin'tsoñ'en 'nan na min. Ndo' xee na jndë ntyque' ta'nan ncüichen nnon 'nan na tcanhan' na quits'aa jon, jo' ta'jndyee jon. ⁵ Ndo' manti quii' jñ'oon'ñeen na jndui, sinin Tyo'ts'on ntyja 'naan nn'an Israel na tonan'jonhin yo Moisés. Itsohan':

Tyi'jon xuee ninncyaa na ngoque' nanmin' navijon na jndë sijnt'a na nta'jndyeehan.

⁶ Yajo' ninvaa na vanaanchen na nnan'jon nn'an yo Tyo'ts'on naijon na nta'jndyeehan ntyja 'naan' nquii jon. Majo' joo nn'an na tyenan'jonhan yo Moisés, tatyincyaaahan' na nta'jndyeehan ntyja 'naan' Tyo'ts'on ng'e tata'nguee'han jñ'oon na tso jon. ⁷ Mang'e na nnda', covityincyoo' jndyoyu na nnda' vaa ng'e jndye ndyu jndyocahan' ndo' sijnda'cya jon ncüichen xjen na nta'jndyee nn'an ntyja 'naan' jon. Juu xjen'ñeen itsiquijndyu jonhan' xeeva, cha'xjen jñ'oon na sinin nquii David. Itso jon:

Xeeva i'man Tyo'ts'on 'o'.

Majo' tyi'nan'que' n'onho' ntyja 'naan' juu jñ'oon na itsiquindyí jon 'o'.

Ndö' vaa jñ'oon na tji David. ⁸ Ndo' vi na jndë na tue' Moisés, t'ua Tyo'ts'on ts'ian nnon Josué na tachu jon joo nn'an Israel'ñeen na tyeque'han ndyuua na tyincyaa Tyo'ts'on cüentahan naijon nta'jndyeehan. Majo' xe na aa tyincyaa Josué na ta'jndyee joo nn'an Israel'ñeen ntyja 'naan' jon, je'cy'oonlya Tyo'ts'on ncüichen xjen na nninncyaaahan' na nta'jndyee nn'an ntyja 'naan' jon. ⁹ Mang'e jo', nanein itsi'man jndyoyuhan' na ninvaa na ninncyaa jon xjen na jaa nn'an na vantyja nn'önhin, nta'jndyë ntyja 'naan' jon. ¹⁰ Ee min'ninchen ts'an na ntsijonhin yo juu na ivajndyee Tyo'ts'on, mantyi jndë jnty'ii juu na iquenhin na nin'quits'aa juu ncüii nnon na ntyja 'naan'han' na ntsin'man jon ñuaan' juu. Ntyja na vam'aan juu, itsijonhan'hin cha' ya na tajndyee jon vi na jndë tquen jon tsoñ'en. ¹¹ Mang'e na nnda' vaa, chuhan' na tsoñ'en jaa

quinan'chönhön cha' ya ro ntsquë najjon na in-cyaa jon na cota'jndyee nn'an. Tyi'ntsijonhan' jaa yo nque nn'an Israel'ñeen na tonan'que' n'onhan na tajnan'jñ'oon'hin jñ'oon na totso Tyo'ts'on ndëëhan.

Vaa najndei na condui jñ'oon' Tyo'ts'on

¹² Ee juu jñ'oon' Tyo'ts'on, conduihan' na vando'han' ndo' t'man najndei tsixuanhan'. Itsijonhan' juuhan' cha'vjon ncüii xjotë ve ntyjaquio. Juuhan' tentyichenhan' vequindyih' quityquii'chen ñuaan' ts'an yo na njoonntyichen na ndyii' na vando' juu, itsiquinaanhan' 'nan na xia'ntyi nguüi ts'an ntyjii, ico'xenhan' tsoñ'en na ndyii' ts'on ts'an yo joo 'nan na itsitiu juu na nin'quits'aa juu. ¹³ Tsoñ'en na jndë tquen Tyo'ts'on, minncüiihan' je'quindëë ngüanty'iuhan' na tonnon jon. Ndo' ncüii cüii jaa ninncyaa cüenta ntyja njanhan nnon nguüi jon na tsoñ'en vanaan nt'ëëhan' na tonnon jon.

Condui Jesús tyee na taquintyja t'man

¹⁴ Juu Jesús jnda Tyo'ts'on, taquee' jon quiñoon'ndue. Nanein conduihin tyee na taquintyja t'man ntyja njanhan. Ng'e jo' icanhan' na quintjotyen na vantyja nn'önhin. ¹⁵ Nguüi jon na conduihin tyee na taquintyja t'man ntyja njanhan, ndëë ntsijonhin yo jaa quityquii' joo 'nan na coquenön na conan'manhan' na ta'nan najndë na tonnon Tyo'ts'on. Ng'e ncüii cüii 'nan na ityii'han' ng'eehan' jaa, nincüajon jndë tjon jonhan', majo' tatyincyaa jon na juuhan' ngüantjonhan'hin. ¹⁶ Mang'e na tantjon Jesús, jo' yo na qui nn'ön quitsquë tonnon juu silla na

manin' ts'iaan' 'naan' Tyo'ts'on, jo' vaa naya na conduihin. Quint'a na nnda' cha' ncy'ön cüenta juu na m'aan jon na nty'ia rö nn'an ntyjii jon, ndo' mantyi na ntquën cüenta na itejndei jon jaa xjen na vaa ncüii nnon na coquenön.

5

¹ Ndyu na toxen'chen, nque nn'an Israel quii' nt'an ntyjehan totjihan ncüii ts'an na nduihin tyee na taquintya t'man tondëëhan. Joo ntyee'ñeen viochen xjen na tom'aan ncüiihan, tocan juu na quityio Tyo'ts'on jn'aan ntyjehin nn'an Israel'ñeen. Ndo' mantyi toninnacyaa tsan'ñeen quioo' nnon Tyo'ts'on na tonan'cüje nan'ñeen cüentaa' jon, cha' ntsit'man ts'on jon jnanhan. ² Ncüii ncüii tyee'ñeen viochen xjen na tom'aan ncüiihan, cüejon na ts'anhin cha'xjen nque nn'an Israel na t'uahan ts'ian'ñeen nnon jon. Ndo' juu jon mantyi conduihin ts'an na totsitjahin nnon Tyo'ts'on, ng'e jo' je'quityioon' ts'on jon yo ntyje jon nn'an Israel xjen na tonan'tjahan tonnon Tyo'ts'on na tyí'quitsanjonhin nato na si'man jon ndëëhan. ³ Ng'e na mantyi juu tyee'ñeen conduihin ts'an na totsitjahin, jo' nquii jon totscuee' jndyee juu quioo' na toninnacyaa juu nnon Tyo'ts'on na quitsit'man ts'on jon jnaan' nquii juu. Majo'ntyti ts'ian tots'aa juu cha' ntsit'man ts'on jon tsoñ'en nn'an Israel jnan na nan'xuanhan. ⁴ Min'ncüii ts'an Israel, ta'nan sitiü nquii juu na nc'oon juu ts'ian tyee na taquintya na t'man conduihin. Xia'ntyti nquii Tyo'ts'on tji jon nin ts'an ntsixuan juu ts'ian'ñeen cha'xjen na tji jon Aarón ntyja 'naan'han'. ⁵ Ndo' ng'e na nnda' vaa, itsijonhan'

juuhan' yo 'nan na tui ntyja 'naan' Cristo, ee chito sitiü nquii jon na nc'oon jon tyee na taquintyja na t'man conduihin. Nquii Tyo'ts'on t'ua ts'ian'ñeen nnon Cristo cha'na juu jñ'oon na jndui na itso Tyo'ts'on:

'U' condui 'u' jnda, xeevahir ma'ua ts'ian nnon' na ntsijon 'u' na maco'xen' yo ja.

Ndö' vaa tso Tyo'ts'on nnon Cristo. ⁶ Ndo' mantyi vaa ncüichen jñ'oon na jndui na itso jon nnon Cristo. Itsohan':

'U' tyi'je'quintycüii na condui 'u' tyee na taquintyja t'man,

ts'ian na ma'ua nnon', itsijonhan' juuhan' cha'na juu ts'ian na t'iön Melquisedec.

Mannda' vaa itsiquindyi juu jñ'oon'ñeen.

⁷ Viochen xjen na tom'aan Cristo tsonnangue, nin'nquii'chen tocan jon na quitejndei Tyo'ts'onhin ng'e taa' ts'on jon na nquii Tyo'ts'on taquintyja najndei na conduihin na ntsin'man jonhin min na nnan'cuee' nn'anhin. Totsichon yantyi jon na tocan jon naya'ñeen, ata xi' tocüji'han' ndaa nnon jon. Ndo' tyincyaa Tyo'ts'on jñ'oon na tcan jon, ng'e na tju'cjehin na ta'nguee' jon 'nan na nt'ue ts'on jon. ⁸ Ndo' nquii Cristo, min na conduihin jnda Tyo'ts'on, majo' ntyja 'naan joo navi' na toquenon jon, quityquii'han' tonan'manhan' nnon jon na vii' ngenon juu ts'an na vanguee' juu na tonnon Tyo'ts'on. ⁹ Ndo' ng'e 'nan na s'aa Cristo, tqenhan'hin na quindë ya conduihin, mang'e jo' na incyaa Tyo'ts'on na tsoñ'en nn'an na vantyja n'on jon, conan'xuanhan na tyi'quintycüii na vando' ñuaanhan ntyja 'naan' nquii jon. ¹⁰ Ndo' ng'e na siquindë jon, nquii

Tyo'ts'on tquen jonhin na conduihin tyee na taquintya na t'man ntyja njanhan, cha'xjen juu ts'ian na totsixuan Melquisedec.

Cjoo' nn'ön na ngaque jaa nchu vaa na vantyja nn'ön

¹¹ M'anchen jñ'oon na nin'quitsinën ndëëho' ntyja 'naan' na condui Jesús tyee na taquintya na t'man condui. Majo' ndicüji' cüenta nchu vaa ntsjöhan' ndëëho' ee 'o' jndyaa' jndyi na ncüaa' n'onho' 'nan tsi'manhan'. ¹² 'O' tandyo xuee na vantyja n'onho' Jesucristo. Ng'e jo', nanein chuhan' na conduiho' nn'an na conan'man jñ'oon' Tyo'ts'on ndëë nn'an. Majo' 'o' tyi'c'oon' n'onho' na ndda', 'o' ninvaa icanhan' na quitsi'man ndda' ts'an ndëëho' joo x'ee jñ'oon na tondye jndyeeho' ntyja 'naan' jñ'oon' Tyo'ts'on. Ndo' ng'e na ndda' vaa, itsijonhan' 'o' cha'vjon yo'ndaa na cotei' na ndiquindëë ntcüa' joo 'nan na cocüa' nn'an na jndë tijnda' n'on. ¹³ Ng'e mangioho' na yuchjo na ninnquii'chen itei' juu, ninvaa jnt'ahin, ndo' ts'an na ndda' vaa na itsijonhan' ntyja 'naan' juu, tyi'coquehin ntyja 'naan' Tyo'ts'on, tyi'je'quindëë ncüji' juu cüenta 'nan na chuhan' na quits'aa juu yo 'nan na tyi'ya. ¹⁴ Majo' jñ'oon' Tyo'ts'on na jaa'ntyichenhan', itsijonhan' juuhan' cha'vjon 'nan na cocüa' nn'an na jndë tijnda' n'on. Ng'e ninnquii'chen m'aan' n'onhin juu jñ'oon'ñeen, covaa' n'onhan nchu vaa na itsohan' na ngom'anhan na tonnon Tyo'ts'on ndo' mantyi yo na tyi'nt'ahan 'nan na tyi'ya nchjii jon.

6

¹ Mang'e na ndda', cüaa' yantyichen nn'ön ntyja

'naan' na condui Cristo tyee na taquintya na t'man ntyja njanhan, chito xia'ntyi na ntjo ja yo joo jñ'oon na conduihan' x'ee jñ'oon ntyja 'naan' na vantyja ts'on ts'an. Ee tyi'quichuhan' na ninnquii'chen ntsi'man ts'an ndëëho' juu x'ee jñ'oon na quintcüe' nnda' n'onho' yo joo 'nan na vay'oonhan' ts'an na ngitsu ñuaan' juu. Min tyi'quichuhan' na ninnquii'chen quitsi'man ja ndëëho' na icanhan' na cantya n'onho' Tyo'ts'on.
² Min yo na ntsi'man ts'an ndëëho' juu x'ee jñ'oon ntyja 'naan' na cont'ë nn'an yo xuee' Jesucristo. Min tyi'quichuhan' na quindyee nnda'ho' juu x'ee jñ'oon ntyja 'naan' na cotyio nn'an na vantyja n'on ndueehan nacjo ntyjehan na cotanhin na cüijnt'ue Tyo'ts'on nan'ñeen quii' ts'ian 'naan' jon. Min tyi'quichuhan' na quitsi'man nnda' ts'an ndëëho' juu x'ee jñ'oon na nta'ndo' xco nn'an na jndë tjë, min tyi'quichuhan' na ntsi'man ts'an ndëëho' na joo nn'an na jndë tco'xen Tyo'ts'on jnanhin, na tyi'quintycüii na nc'oon ñuaanhin navi'.
³ Ndo' nanein, xe na aa nt'ue ts'on Tyo'ts'on, njnt'uë nin ncüii nnon 'nan na ntejndeihaan' na ngaqueho' ntyja 'naan' Cristo.

⁴ M'an nn'an na jndë jndyehan jñ'oon' Tyo'ts'on ndo' ntyja 'naan' jo' coy'onhan cüenta na tyi'quintycüii na cota'ndo' ñuaanhin, ndo' na m'aan Espíritu Santo quityquii' n'onhan.

⁵ Mangiohan na juu jñ'oon' Tyo'ts'on ya jndyi tsixuanhan'. Ndo' jndë tjihaan cüenta ntyja 'naan' joo najndë ntsixuan juu tsonnangue na ya na ndëcyä na nguentyja na nguaahan',
⁶ Ndo' vi na jndë totsam'anhin quii' jñ'oonmin', xe na aa ntji ntcüe'han ntyja 'naan' Cristo ndo' na

'ndyehan jñ'oon' jon, yajo' taje'quindëë ntcüe' nnda' n'onhan, ng'e vi na jndë jnt'ahinhan', cüajon cont'ahan cha'na jnt'a nn'an na t'ionhan Jesús tsonjn'aan, ee itscüejnaan'han'hin tondëë nn'an na nnda' cont'a nan'ñeen. ⁷ Itsijonhan' ntyja 'naan'han cha'vijon tyuaa. Ncüii ncüii jon na cova', co'uhan' tyuaa, yajo' ntjon na conon nn'an, co'onhan'. Ndo' ya na ityio Tyo'ts'on jn'aan ntjon'ñeen, cove'han'. ⁸ Majo' xe na aa co'ndyë na conan'vë jñ'oon' jon, itsijonhan' ntyja njanhan cha'vijon ncüii tyuaa na tayuu jnt'uehan' na ve' neon yo tscojndëë na co'on nnonhan'. Juu tyuaa na nnda' vaa na tsixuanhan', ta'nan ngüantjon ts'an na 'naan'han', ndo' na mats'ia njñoon tsan'ñeen chonhan'.

Jñ'oon' Tyo'ts'on na contyja nn'ön, itejndeihan' na contjotyen jaa na tonnon jon

⁹ 'O' ntyjë na vi'ntyji jndyiho', min na jndë tsjö jñ'oonmin' ndëëho', ntyjii' ya ts'ön na conduiho' cha'vijon tyuaa ya yo jndye nnon ntyja 'naanho' na conan'manhan' na jndë sin'man Tyo'ts'on ñuaanho'. ¹⁰ Ee nquii Tyo'ts'on, ng'e na tyi'its'aa jon 'nan na tyi'quichuhan', jo' na tyi'je'quitsuu' ts'on jon na cote'ntjonho' nnon jon na tote-jndeihho' mañoon ntyjeho' na vantyja n'onhan jon, ndo' ninvaa na cotejndeihho' nan'ñeen ng'e na vengioho' jon. ¹¹ Nt'ue n'ön na ncüii ro ncüiiho' cjoo' ya ya n'onho' na quint'aho' cha'xjen na cavee' ts'on jon ata xjen na nndyo nnda' Cristo, cha' quitsi'manhan' na xoncüee' n'onho' na contyja n'onho' jon. ¹² Ee tyi'quint'ue n'ön na nan'ntyquenho' ntyja 'naan' jñ'oon' Tyo'ts'on.

C'onho' na vantyja n'onho' jon cha'na tont'a nn'an na tom'an tivio. Ee joohan min chito maninñoon' ty'onhan cüenta joo 'nan na tco' Tyo'ts'on 'ndyo jon ndëëhan na nts'aa jon nayahin, majo' tasacüentyjee'han na tovendoo'hin na nndui cha'xjen na tso jon ndëëhan. Ninvito tovantya n'onhan jon.

Joo jñ'oon na ico' Tyo'ts'on 'ndyo jon tsoñ'engan' itsiquindë jonhan'

¹³ Ee xjen na tco' Tyo'ts'on 'ndyo jon nnon Abraham, ng'e na ta'nan ncüiichen nin juu na t'man conduihin cha'xjen nquii jon, ng'e jo' tijnt'ue nquihin xuee' jon cha' quitsi'manhan' na ntsiquindë jon jñ'oon'ñeen. ¹⁴ Itso jon nnon juu: “Jñ'oon na mayuu' na t'man ndyiö jn'aan 'u', ndo' joo ntsinda' na nc'on na tonnonchen, nts'a na nninjndyehin.”

¹⁵ Abraham'ñeen yo na t'man ts'on juu, tovendoo' juu na ngue'ntyja na nndui cha'xjen jñ'oon na tco' Tyo'ts'on 'ndyo jon nnon juu, ndo' juu jñ'oon'ñeen ty'oon jon cüentahan'. ¹⁶ Nque nn'an je', xjen na conan'neinhan jñ'oon nquii', coninjnt'uehin xuee' ncüiichen na t'manntyichen conduihin, chichen nquehan. Ndo' ya na conan'jnda'han jñ'oon yo ntyjehan, contycüii jñ'oon na conan'neinhan vi na jndë jnduehan na nquii jon na taquintya na t'man conduihin, ndyiaa' jon na nnan'quindëhan jñ'oon na jnan'jnda'han. ¹⁷ Cha'xjen na nnda' vaa na cont'a nn'an, mantyi nquii Tyo'ts'on mannda' its'aa jon. Ng'e ndëë nn'an na nndahan juu na tco' jon 'ndyo jon, nt'ue ts'on jon na quitsi'manhan' na tyi'xe'quitscüe'ndyo jon nchu vaa na itsijnda' jon, jo' sinin jon jñ'oon nquii'. ¹⁸ Yajo' m'aan

ve nnon na tyi'je'quitsivi'nn'an Tyo'ts'on jaa na tyi'je'quitscüe'jndyo jonhan'. Juu jñ'oon na jndë tco' jon 'ndyo jon ndo' yo nin'juu na tijnt'ue nquii' jonhin xuee' jon na tsi'manhan' na ntsiquindë jonhan'. Toxen'chen tovaa na nin'quit'uiihan' jaa na ngitsu ñuan njanhan. Majo' nein ntyja 'naan ve joo jñ'oon'ñeen, m'an na qui nn'ön na ncy'oon jon cüenta jaa quiñoon'ndue. ¹⁹ Juu na qui nn'ön jon, ntyja 'naan'han' na contjotyen ñuan njanhan. Ntyja 'naan' juuhan', tyi'je'qui'ndyihan' jaa na ngitsu ñuan njanhan. Juu na qui nn'önhin jndë tēquee'han' najjon m'aan nquii jon. ²⁰ Nquii Jesús, jo' vijon na jndë taquee' jon na itsi'man jon nato na vachuhan' jaa. Nanein tyi'quintycüii na conduihin tyee na taquintyja t'man ntyja njanhan cha'xjen juu ts'ian na totsixuan juu Melquisedec.

7

Jesús cüejon conduihin tyee, cha'xjen na totsixuan Melquisedec

¹ Juu Melquisedec'ñeen tonduihin tsanm'aants'ian t'man tsjoon Salem ndo' mantyi tonduihin tyee ntyja 'naan' nquii Tyo'ts'on na taquintyja t'man najndei na conduihin. Xjen na jndyo ntcüe' Abraham vi na jndë tantjon jon joo rey na jnt'ahan tyia' yo nn'an tsjoon Sodoma, juu tyee Melquisedec'ñeen, taquitjonhin jon. Ndo' tcan Melquisedec na quityio Tyo'ts'on jn'aan tsan'ñeen. ² Ndo' juu Abraham, tsoñ'en 'nan na tji' jon nduee joo rey'ñeen, 'nan na itsiquindëhan' nquihan', jo' tyincyaa jon ncüii ncüii nnonhan' nnon juu tyee Melquisedec'ñeen. Juu xuee'

Melquisedec itsiquindyihan' na ico'xen jon nn'an cha'xjen na chuhan'. Ndo' xuee' tsjoon naijon na toco'xen jon itsiquindyihan' na joo nn'an tsjoon'ñeen ya tom'anhan, tatyia' quichohan ng'e ya toco'xen jon. ³ Juu Melquisedec'ñeen, tyi'jnda' nchu jndyu tsotye jon min tsondyee jon, ndo' min tyi'jnda' nin nn'an tsjan na tuihin, min yuu xjen na tuihin ndo' non'cüan na tue' jon. Yajo' juu tsan'ñeen mancha'xjen conduihin tyee cha'xjen nquii jnda Tyo'ts'on.

⁴ Quitquenho' cüenta ntyja 'naan' na t'man jndyi totsixuan juu Melquisedec'ñeen. Ng'e nquii tachi-ihí Abraham, vi na jndë tantjon jon yo joo nn'an na s'aa jon tyia', tji' jon 'nan nduee nan'ñeen. Ndo' 'nan na condë nqui na tji' jon nduee nan'ñeen, 'nan na yantyichen tyincyaa jon ncüii ncüii nnonhan' nnon juu Melquisedec'ñeen. ⁵ Jñ'oon na mayuu' nque nn'an tsjan Leví na jndyocahan', tacüja'han' na tonduihin ntyee ndëë ntyjehin nn'an Israel. Juu jñ'oon na tqwen Moisés na ico'xenhan', co'xenhan' na nque ntyjehan nn'an Israel, ncüii cüii nnon na condë nqui 'naanhin na min, ncyahinhan' ndëë ntyee'ñeen. Nnda' vaa na tco'xen juu jñ'oon'ñeen min na nque ntyee'ñeen conduihan tsjan 'naan' Abraham na jndyocahan'.

⁶ Majo' nquii Melquisedec, chito tuihin tsjan Leví. Ndo' min na nnda', joo 'nan na condë nqui 'nan na tji' Abraham nduee joo rey'ñeen, ty'oon tsan'ñeen cüenta ncüii ncüii nnonhan'. Ndo' juu Abraham conduihin nquii tsan na tco' Tyo'ts'on 'ndyo jon nnon juu na nndijndye ntsinda juu, majo' min na nnda' conduihin, Melquisedec tcan jon na quityio Tyo'ts'on jn'aan nquii Abraham'ñeen. ⁷ Ndo'

mangiö na nquii ts'an na ican na quityio Tyo'ts'on jn'aan ncüiichen ntyje juu, t'manntiyichen conduihin, chichen juu tsan'ñeen na ican jon ntyja 'naan' juu. ⁸ Ntyja 'naan nque ntyee'ñeen na tuihan tsjan Leví, coy'onhan cüenta ncüii ncüii nnon na condë nqui 'nan na coninnicya nn'an Israel, ndo' nque ntyee'ñeen conduihan nn'an na covje. Majo' ntyja 'naan' nquii Melquisedec'ñeen, vaa jñ'oon na icüji' jndyoyuhan' ntyja 'naan' jon na ninvaa vando' jon. ⁹ Ndo' ng'e na nnda', ndëë ncüaa' nn'ön na tsoñ'en nn'an tsjan Leví na jndyocahan' na conduihan ntyee ndëë nn'an Israel, itsijonhan' ntyja 'naanhin na cha'vijon nquehan na tyionhan diezmo nnon Melquisedec'ñeen. ¹⁰ Mantyi juu Leví'ñeen, min na tyí'conduihin juu xjen'ñeen, majo' cha'vijon nquii jon tyion jonhan'.

Nquii Jesús itsijonhan'hin cha'vijon nquii Melquisedec

¹¹ Nque ntyee ntyja 'naan tmaan' nn'an Israel na conduihan tsjan Leví, juu jñ'oon na ico'xenhan' na tquen Moisés ty'onhan cüentahan'. Nque ntyee'ñeen, ts'ian na tonan'xuanhan, cüejonhan' cha'xjen juu ts'ian na totsixuan Aarón. Majo' xe na aa ndëë ntsin'man Tyo'ts'on ñuaan nn'an ntyja 'naan' ts'ian na tont'a ntyee'ñeen, tyi'xe'canhan' na ninjnda' ncüiichen tyee na ntsixuan juu ts'ian cha'na na totsixuan juu Melquisedec'ñeen. ¹² Ng'e xjen na covejndyo ts'ian na nan'xuan ntyee, mantyi juu ntji na ico'xenhan' ntyja 'naan' juu ts'ian na nan'xuan nan'ñeen, chuhan' na cüejndyohan'. ¹³ Ndo' juu tyee na taquintyja na t'man conduihin

ntyja njanhan, nquii Jesús, tuihin tsjan na jndyocahan' tmaan' Judá, ndo' min'ncüii jon tatso Moisés na ncüii ts'an tsjan Judá quitsixuan juu ts'ian tyee cüenta nn'an Israel. ¹⁴ Ee si'man nquii'han' na nquii jon na itye'ntjon jon jaa, tuihin tsjan tmaan' Judá. Ndo' juu jñ'oon na tqwen Moisés, ta'nan siquindyihan' na ncüii ts'an tsjan tmaan'ñeen na caquee' juu ts'ian tyee.

¹⁵ Ndo' itsi'man nquii'chenhan' na nnda' vaa ng'e na jndë tityincyoo' ncüiichen tyee na tsixuan jon ts'ian cha'na juu ts'ian na totsixuan Melquisedec'ñeen. ¹⁶ Ee chito m'aan Jesús ts'ian tyee ng'e ncüii jñ'oon na ico'xenhan' cha'xjen juu jñ'oon na tqwen Moisés na sijnda'han'. Juu jñ'oon'ñeen toco'xenhan' na joo nn'an tsjan Leví nc'onhan ts'ian tyee. Majo' nquii Jesús, m'aan jon ts'ian tyee ng'e na vaa najndeí na conduihin na tyi'quintycüii na vando' jon. ¹⁷ Ng'e ndö vaa na tsi'man jñ'oon na tso Tyo'ts'on nnon Jesús. Itsohan':

'U' condui tyee na tyi'jon quintycüii na vando'.
Itsijonhan' ntyja 'nan' cha'na nquii tyee
Melquisedec.

Nnda' jñ'oon na tso Tyo'ts'on nnon Jesús. ¹⁸ Nque ntyee na tuihan tsjan Leví na jndyocahan', covityincyoo' jndyoyu na jndë jnty'iihan'hin yo ts'ian na tonan'xuanhin. Nnda' tui ng'e juu ntji na conan'y'onhan, tanajndeí tsixuanhan' na ntquenhan' nn'an Israel na tajnan nan'xuanhan ntyja 'naan' juu ts'ian na tont'a nque ntyee'ñeen. ¹⁹ Ng'e juu jñ'oon na tqwen Moisés na ico'xenhan', ndiquenhan' nn'an na tajnan nan'xuanhan. Mang'e jo' sijnda' Tyo'ts'on ncüiichen jñ'oon

na incyaahan' na t'manntyichen na contyja n'on nn'an. Ndo' naneinhin ntyja 'naan' juu jñ'oon'ñeen condëë conan'ndyoo' jaa na m'aan jon.

²⁰ Majo' ntyja 'naan' na tijnt'ue nquii Tyo'ts'on xuee' jon, si'man jndyoyu jon na mayuu' juu jñ'oon'ñeen. Majo' joo nn'an tsjan Leví, ya na tyeque'han juu ts'ian ntyee, ta'nan tijnt'ue nquiihin xuee' jon cha' quitsi'manhan' na juu jñ'oon'ñeen ntjotyenhan'. ²¹ Majo' ntyja 'naan' Jesús, t'ua Tyo'ts'on ts'ian nnon jon na quinduihin tyee na taquintyja na t'man ntyja njanhan, ndo' tijnt'ue nquii Tyo'ts'on xuee' jon ntyja 'naan' Jesús. Ee itso jon nnon juu:

Ja ta Tyo'ts'on, covijnt'ue nquii ja xuë cha' quitsi'manhan' na tyi'xe'quitscüejndyö jñ'oon na matsjö.

“U' tyi'jon quintycüii na matsixuan' ts'ian tyee cha'na juu ts'ian na totsixuan Melquisedec.”

Ndö' jñ'oon na tso Tyo'ts'on nnon jnda jon.

²² Mang'e jo', naneinhin yantyichen jñ'oon na vaa ntyja 'naan' Jesús, chichen juu jñ'oon na tovaa jndyee ntyja 'naan' ntyee na tyeque'han ts'ian'ñeen ntyja 'naan' juu jñ'oon na tqen Moisés.

²³ Joo ntyee na tom'anhin ntyja 'naan' juu jñ'oon'ñeen, ncüii ro ncüiihan totsaque'han juu ts'ian'ñeen, tovjehan, ndo' mañoon ntyjehan to'oque'. Mang'e jo' jndyechenhan to'onan'xuanhan juu ts'ian'ñeen.

²⁴ Majo' nquii Jesús, mancha'xjen vando' jon, ndo' ng'e jo' tyi'icanhan' ncüiichen ts'an na nninnon ntyja 'naan' jon. ²⁵ Mang'e jo', min'cya ro ts'an

na nin'quitsindyoo'hin na m'aan Tyo'ts'on, ndëë ntsin'man Jesús ñuaan' tsan'ñeen. Ndëë nts'aa jon na nnda' ng'e ninnquii'chen vando' jon. Jo' tyi'cacüentyjee' na ican jon na quitejndei Tyo'ts'on jaa.

²⁶ Mang'e na nnda' vaa, nquii Jesús, ya jndyi tacüji'han' na conduihin tyee na taquintya t'man cha'xjen nquii tyee na icanhan' ntyja njanhan. Condui jon ñuan nquii', min'jon tyi'quitsitjahin, min nnon ts'an, min nnon nquii Tyo'ts'on, vandya' conduihin yo joo 'nan tyia na nan'xuan nn'an. Ndo' jndë tay'oon Tyo'ts'onhin quiñoon'ndue naijon na ntsit'maan' jonhin. ²⁷ Nque ntyee na taquintya na t'man conduihin ntyja 'naan nn'an Israel, joohin 'io 'io tocanhan' na tonan'cuee'han quioo' na toninncyahan joo cho'ñeen nnon Tyo'ts'on. Tont'a jndyeehan na nnda' ntyja 'naan' jnan nquehan, ndo' jndë jo' mantyi ntyja 'naan' jnan nn'an. Majo' nquii Jesús, ñoncyaa vaa ntyja 'naan' jon. Tyí'quits'aa jon cha'xjen tont'a joo ntyee'ñeen. Ee jon ninjon tyincyaaahin na tue' jon ntyja 'naan jnan tsoñ'en jaa xjen na taquiñoon jon nnon tsonjn'aan, tyi'icanhan' na ngue' nnda' jon. ²⁸ Ee jñ'oon na ico'xenhan' na tqwen Moisés, sijnda'han' na ve' nn'an na tonan'tjahin nnon Tyo'ts'on, na tyeque'han juu ts'ian'ñeen na taquintya na t'man tonduihan. Majo' vi na jndë na tqwen Moisés juu jñ'oon'ñeen, tēca jndye ndyu ndo' nquii Tyo'ts'on tijnt'ue nquiihin xuee' jon xjen na t'ua jon ts'ian nnon jnda jon na quinduihin tyee. Ntyja 'naan' na tijnt'ue nquii Tyo'ts'on xuee' jon, jo' tqwenhan' jnda jon na conduihin tyee na quindë ts'ian na tsixuan jon.

8

Condui Jesús tyee na taquintyja ntyja 'naan' juu jñ'oon xco na itsijnda' Tyo'ts'on

¹ Ndö jñ'oon na manjonntyichen na tsoñ'en na jndë tsjö. Jaa m'aan ncüii tyee njanhan cha'xjen na jndë jndüë na icanhan' jaa. Jndë tava ntcüe' jon quiñoon'ndue. Nein vaquityen jon ngiaa' silla na manin' ts'iaan' na vaquityen nquii Tyo'ts'on na taquintyja na t'man conduihin. ² Jo' ijon na conduihin tyee na taquintyja na t'man na itye'ntjon jon quii' vats'on na ji'uantyichenhan' na vaahan' quiñoon'ndue. Quiñoon'ndue itsijonhan' juuhan' cha'vijon ncüii vats'on na sia nquii Tyo'ts'on, na chito nn'an jnan'yahan'.

³ Jñ'oon na tquen Moisés na toco'xenhan', iu'ahan' ts'ian nnon nquii tyee na taquintyja t'man conduihin, na joo 'nan na condyoy'on nn'an na nt'ahan naya Tyo'ts'on, incyaa tyee'ñeen joohan' nnon jon. Ndo' mantyi ntscuee' jon quioo' na juu jñ'oon'ñeen co'xenhan' na nninncyaa nn'an cha' ntsit'man ts'on Tyo'ts'on jnan nan'ñeen. Ndo' ng'e na nnda' vaa ts'ian na tont'a ntyee'ñeen, mantyi co'xenhan' na nquii Jesús vaa ncüii nnon na nninncyaa jon nnon Tyo'ts'on.

⁴ Ndo' nquii Jesús, xe na aa ninvaa m'aan jon tsonnanguévahin, tyi'xe'quitsixuan jon tyee ng'e ninm'an ntyee na coninncyahan 'nan nnon Tyo'ts'on cha'xjen na ico'xen juu jñ'oon na tquen Moisés. ⁵ Juu vats'on naijon cont'a ntyee'ñeen ts'ian na nan'xuanhan, jnduihan' juu vats'on na vaahan' quiñoon'ndue. Ng'e na nnda', siqui'maan' Tyo'ts'on Moisés juu xjen na ngita' jon na ntsia jon

vats'on ndiaa. Tso jon nnon juu: “Quen' ya' cüenta na ntsia' tsoñ'en 'nan cüentaa' vats'on cha'xjen na si'man nnon' xjen na ninm'an' juu tyo' Sinaí.”

Ndö' vaa na tso Tyo'ts'on nnon Moisés. ⁶ Majo' juu ts'ian tyee na tsixuan Jesús, njonntyichen con-duihan', chichen juu ts'ian na tonan'xuan ntyee na totye'ntjonhan quityquii' vats'on 'naan nn'an judíos. Nnda' tsixuan jon ee condëe itsitjon' jon jaa yo nquii Tyo'ts'on xeng'e juu jñ'oon na itsi-jnda' Tyo'ts'on yo jaa, njonntyichenhan', chichen juu jñ'oon jndyo na sijnda' jndyee jon. Ee juu jñ'oon xcova contjotyenhan' na cjoo' jñ'oon na njonntyichenhan' na tco' jon 'ndyo jon.

⁷ Ee juu jñ'oon na sijnda' jndyee Tyo'ts'on yo ntyjëehë nn'an Israel, xe na aa tquenhan' joohan na tajnan nan'xuanhan, yajo' min tyi'xe'canhan' na quitsijnda' jon ncüichen jñ'oon na jndë ve.

⁸ Majo' nquii Tyo'ts'on, tatyincyaaahan' na ntjo ya ntyjii jon yo joo nn'an na tom'an nacje 'naan' juu jñ'oon'ñeen na tquen Moisés ng'e tyi'quita'nguee'hinhan'. Ng'e jo' tso jon:

Mangüentyja xjen ya na ntquën jñ'oon xco yo nn'an ndyuaa Israel ndo' yo nin'ntyjehin nn'an ndyuaa Judá.

⁹ Juu jñ'oon xco'ñeen tyi'je'quitsijonhan' juuhan' yo jñ'oon na sijnt'a yo nque ndochihan na tom'an ndyu na toxen'chen xjen na jndy-ochöhan,

ya na tom'anhan ndyuaa Egipto.

Majo' nan'ñeen je', juu jñ'oon na tquën ndëëhan, tata'nguee'hinhan', ndo' jnaan' jo',

ja Tyo'ts'on na matye'ntjön tsoñ'en, jnty'ihan.

¹⁰ Ndo' mantyi tsontyichen Tyo'ts'on:

Ndö vaa jñ'oon na ntquën yo 'o' nn'an Israel ya na ngüentyja juu xjen'ñeen:

Ja nts'a na nc'oon' n'onho' joo jñ'oon na maco'xênho' na quint'aho'han',

ndo' nts'a na nc'oonho' na neinho' na ntjotyen jñ'oon'ñeen quii' n'onho'.

Yajo' ja na condui Tyo'ts'on,

xia'ntyi ninncö na nnan't'maan'ho' ndo' 'o' nnduiho' ntsinda.

¹¹ Juu xjen'ñeen min tyi'xe'canhan' na nnan'manho' ndëë ntyjeho' cha' nta'jn'aanhin ja,

ee tsoñ'en nn'an nta'jn'aanhin ntyja njan,

tanin min na aa ts'an na ndicüaa' ts'on ndo' aa ts'an na t'man conduihin.

¹² Ndo' ya na nguee'ntyja juu xjen'ñeen, taxe'c'oon'ntyichen ts'ön 'nan tyia na jndë tonan'tjahin nnön,

ng'e jndë sit'man ts'önhin.

Jñ'oonmin' jñ'oon na sinin nquii Tyo'ts'on.

¹³ Xjen na tso jon na nguaa ncüii jñ'oon xco na nte-jndeihan' nn'an, tsi'manhan' na iquen jon jñ'oon na juu jñ'oon na tovaa jndyee, vantycüii najn-dei na tsixuanhan' ndo' min tavijaa'han', jñ'oon jndyohan', jndë tenoon' na tovijnt'uehan', ndo' na nnda', jndë va'ndyiihan' juuhan'.

9

Ts'ian tyee na tsixuan Cristo quiñoon'ndue, mañoonhan'

¹ Juu jñ'oon na sijnda' jndyee Tyo'ts'on yo nn'an Israel, totsi'manhan' nchu vaa na quinan't'maan'han jon. Si'man jon ndëëhin

na quinan'yahin vats'on ndiaa, jo' vijon na tonan't'maan'han jon. ² Ntyja 'naan' juu vats'on ndiaa'ñeen, juu cüarto na vejndyee, jnan'quijndyuhinhan' na ji'ua tsixuanhan', jo' tominntyjee' xjo na toquintyjo chon na tonan'xueehan', ndo' mantyi yo ncüii mesa. Nnon juu mesa'ñeen, nque ntyee'ñeen totyiohan tyoo' na joo nn'an Israel totquenhinhan' na conduihan' cüentaa' Tyo'ts'on. ³ Ndo' naijon na tjon' cuarto'ñeen yo cuarto na jndë ve, jo' toquintyja ndiaa tco ata xjen tyuaachen. Juu cuarto'ñeen jndyuhan' na taquintyja na ji'ua tsixuanhan' naijon na m'aan nquii Tyo'ts'on. ⁴ Quityquii' juu cuarto'ñeen tovaa nnontyiu na ninvaañ'enhhan' tcüe s'on ijan, nquii tyee na taquintyja na t'man conduihin, jo' vijon na totsco jon su. Mantyi jo' tovaa ncüii iston na tcüe s'on ijanhan'. Quityquii' juu iston'ñeen, jnan've nn'an ncüii xuaa na jndë yo s'on ijan na jnan'quitoo'hinhan' ⁵ Tscaa' na të' 'ndyo juu iston'ñeen tcüe s'on ijanhan'. Cjoo'han' jndui ve ángeles na jndyuhan querubines na nancoo' jndyi na quixuee na jndëhan' yo s'on ijan. Itsi'manhan' ntyja 'naanhin na m'aan Tyo'ts'on quii' nt'an nn'an. Ndo' ntsquii joo querubines'ñeen, tsincüan'han' nacjoo' juu tscaa'ñeen na nquii tyee na taquintyja na t'man conduihin, jo' ijon totsindë jon n'eon quioo' na tonan'cüje joo ntyee na cotsantyja cha' ntsit'man ts'on Tyo'ts'on jnan nn'an. Joo jñ'oon'ñeen jndye nnon min na itsi'man ncüii ncüiihan', majo' nanein tyi'icanhan' na chen chen quitsinën ntyja 'naanhan'.

⁶ Ndo' vi na jndë tijnda' tsoñ'en ntyja 'naan' juu

vats'on ndiaa'ñeen cha'xjen na si'man Tyo'ts'on nnon Moisés, yajo' joo ntyee, 'io 'io to'tsaque'han cuarto na vejndyee naijon na tonan'quindëhan tsoñ'en ts'ian na t'ua Tyo'ts'on ndëëhin nchu vaa na tonan't'maan' nn'an jon. ⁷ Majo' juu tyee na taquintya na t'man conduihin, xia'ntyi nquii jon vanaan na tovaquee' jon juu cuarto na jndë ve. Ninjon jnda na tovaquee' jon jo' na ncüii chu. Ncüii ro cüii jon na tovaquee' jon jo', to-vay'oon jon n'eon quioo' na totsindë jonhan' cjoo' tscaa'ñeen cha' quitsit'man ts'on Tyo'ts'on jnaan' nquii jon, ndo' mantyi jnan ntyje jon nn'an Israel xjen tsoñ'en na tyí'quitquenhan cüenta na conan'tjahin. ⁸ Ng'e na tovaa na nda', viochen xjen na tovaa vats'on ndiaa'ñeen, nquii Espíritu Santo totsí'man jon ndëëhë na tyi'cüanaan na ngoque' nn'an naijon na taquintya na ji'ua na m'aan nquii Tyo'ts'on. ⁹ Juu vats'on'ñeen conduihan' ncüii na itsi'manhan' ndëëhë ntyja 'naan' ndyu na m'an jaa nanein. Ts'ian na tondui jo' na toninn'cya nn'an 'nan na ndit'maan' Tyo'ts'on ntyja 'naanhan', yo na tonan'cüjehan quioo' cha' ntsit'man ts'on jonhan jnanhan, majo' juu ts'ian'ñeen, ndiquindëë ntquenhan'hin na ya ndicjehin quii' ñuaanhin na tonnon jon. ¹⁰ Ee ts'ian na tondui ntyja 'naan' juu vats'on'ñeen, it'uiihan' 'nan na tocüa'han yo 'nan na tovehan ndo' yo ncüii nnon na tont'ahan na totquenhan'hin na ji'ua nan'xuanhan tonnon nquii Tyo'ts'on ntyja 'naan' si'ts'o 'naanhin. Majo' juu ts'ian'ñeen, xia'ntyi tonduihan' ata xjen na jñon Tyo'ts'on Cristo na sijnda' jon ncüii ts'ian na njonntyichen tsixuanhan'.

Neoon' Cristo, itsinchu'han' jñ'oon xco

¹¹ Nquii Cristo conduihin tyee na taquintya t'man conduihin ntyja 'naan' juu ts'ian na quindëntyichen na vaahan' tondëëhë nanein. Juu xjen ya na ta' jon ts'ian'ñeen, taquee' jon juu vats'on na t'manntyichen ts'ian tsixuanhan' ndo' njonntyichenhan', chintyi juu 'nan na tovaa jndyee. Juuhan' tyi'tsixuanhan' ntyja 'naan' tsonnanguévahin. ¹² Ndo' juu vats'on naijon na its'aa jon ts'ian, min chito incyaa jon n'eon quinch'io yo ntoro quiyndë. Juu jon ninjon taquee' jon naijon na condue nn'an na taquintya na ji'ua conduihan'. Tay'oon jon neoon' nquii jon. Ndo' na nnda', ityionñ'en jon na chöjnaan nnon Tyo'ts'on na ntyja 'naan'han' conda na tyi'quintycüii na cotant'ö. ¹³ Juu jñ'oon' Tyo'ts'on na toco'xenhan' na toxen'chen, xe na aa vaa ncüii nnon na tquenhan' ts'an na tyi'ji'uahin, yajo' cha' ntquen ntcüe'han'hin na ji'uahin cha'xjen na tcan juu jñ'oon'ñeen, chuhan' na quitsindë tyee neoon' ncüii toro yo quinch'io cjoo' tsan'ñeen yo tsjaa' na tco ncüii quison dye cu chjo nnon tyiu. Ntyja 'naan' juu ts'ian'ñeen tquen ntcüe'han' tsan'ñeen na ji'uahin na jndë tity'ahin. ¹⁴ Xe nan'min' toquenhan' nan'ñeen na ji'ua tonduihan tonnon Tyo'ts'on, juu neoon' Cristo majndeintyichen ntquenhan' na ntju' covicjêhë quii' ñuan njan na ntyja 'naan' joo 'nan na tont'aha na tovachuhan' jaa na ngitsu ñuan njanhan, cha' ntyja 'naan' juu na cota'nt'ö xcö ndëë ntyë'ntjôn nnon nquii Tyo'ts'on na vando'. Ntyja 'naan' nquii Espíritu na mancha'xjen m'aan jon, jo' tyincyaa Cristo na cue' jon ntyja njanhan, ncüii na quindëhan' na ntyjii

Tyo'ts'on.

¹⁵ Ng'e na nnda', nquii Cristo conduihin ts'an na itsijnda' jon ncüii jñ'oon xco, cha' ntyja 'naan' na tue' jon, ndëë ndyaa joo nn'an na tonan'tjahin tonnon juu ntji na tovaa jndyee, cha' nque nn'an na iqueen' Tyo'ts'onhan ndëë ncy'onhan cüenta tsoñ'en na jndë tco' jon 'ndyo jon na ntsiquindaa' jonhin, ncüii na tyi'jon quintycüiihan'. ¹⁶ Ya na itsijnda' ts'an na ndë tson nin nn'an nduee na ntjo 'naan' jon vi na jndë na tue' jon, cha' nndëë ncy'onhan cüenta 'naan' tsan'ñeen, jndei'han' na ngüendoo'han ata xjen na jndë tue' jon, xjen'ñeen nndui cha'xjen na sijnda' jon. ¹⁷ Nnda' vaa ng'e tyi'je'quindëë ntsiquindëhan' juu jñ'oon na sijnda' tsan'ñeen viochen xjen na ninvaa vando' jon. Majo' vi na jndë na tue' jon, yajo' ntsiquindëhan' juu jñ'oon'ñeen. ¹⁸ Mang'e na nnda', xjen na sijnda' Tyo'ts'on jñ'oon na tqen jndyee jon yo ndochiihi jaa nn'an Israel, t'ua jon ts'ian ndëëhan na quinan'cuee'han quioo' na jndui' n'eon o' cha' quitsi'manhan' na contjotyen juu jñ'oon'ñeen. ¹⁹ Na vejndyee joo jñ'oon na ico'xenhan', tsoñ'enhan' sinin Moisés joohan' ndëë ndochiihi nan'ñeen. Ndë jo' sitjon' jon n'eon quitsondye quijndë ndo' yo n'eon quinch'io yo ndaatioo. Ndo' ty'oon jon vi sëë' tsconda' hisopo, yo soo' quitsman sove. Yo joohan' sindë jon juu neon'ñeen nn'an Israel'ñeen, ndo' majo'ntyi s'aa jon juu tson na chuu' jñ'oon na ico'xenhan' joohin. ²⁰ Ndo' tso jon: “Ntyja 'naan' neon'va, itsi'man Tyo'ts'on ndëëho' na juu jñ'oon na itsijnda' jon yoho', contjotyenhan'. Iquen jon jñ'oon ndëëho' na quita'nguee'ho' juuhan”.

21 Ndë jo' mantyi sindë Moisés neon' juu vats'on ndiaa'ñeen yo tsoñ'en nt'ö ts'ian cüentaa'han' na toninjnt'ue nan'ñeen na tonan't'maan'han Tyo'ts'on. 22 Ndo' jñ'oon'ñeen na tqwen Moisés na ico'xenhan', mandyo tsoñ'en 'nan quinan'ndë nn'an neon'han' cha' ntsiji'uahan' joohan' na ninjnt'uehinhan' na conan't'maan'han Tyo'ts'on. Ee xe'quindë ntsit'man ts'on Tyo'ts'on jnan nn'an xe na tyi'ntcüe' neon'.

Na tyincyaa Cristo na jnan'cuee' nn'anhin, jo' contju' jnan nn'an

23 Mang'e na nnda', joo 'nan na toninjnt'ue nn'an Israel na tonan't'maan'han quityquii' juu vats'on ndiaa 'naanhan na jnduihan' 'nan na min quiñoon'ndue, tcanhan' na quen ji'uahan' joohan' yo n'eon quioo'. Majo' joo 'nan na min quiñoon'ndue na jndui joo nan'ñeen, tcanhan' na cue' ncüii na njonntyichen conduihin cha' quen ji'uahan' joohan'. 24 Jnan'ya nn'an juu vats'on ndiaa'ñeen. Quityquii'han' totyentjon ntyee nnon Tyo'ts'on. Juuhan' jnduihan' juu vats'on ji'ua na m'aan quiñoon'ndue. Majo' ya na tue' Cristo ntyja njanhan, tyí'caquee' jon juu vats'on ndiaa'ñeen. Taquee' jndyoyu jon quiñoon'ndue, ndo' nanein m'aan jon tonnon Tyo'ts'on, na iv'a jon jaa. 25 Juu tyee 'naan nn'an judíos na taquintyja na t'man conduihin, chu ro chu ro tovaquee' jon cuarto na taquintyja na ji'ua tsixuanhan'. Tovay'oon jon n'eon quioo' na totsindë jonhan' nnontyiu quii' juu cuarto'ñeen. Majo' Cristo, ninjon taquinjon tyincyaa jon na tue' jon cha' ndyion quindë jon jnan njanhan. 26 Ng'e xe na aa s'aa jon cha' na tont'a joo

ntyee'ñeen, yajo' ntyjantyi xjen na jndyocahan' na m'aan tsonnangue, jndye jnda ntcnahan' na quiihan'hin na ngue' jon. Majo' chito nnda' s'aa jon. Ninjon tyincyaa hin na tue' jon cha' ntsintju' jon jnan nn'an. Ngueemin na vantycüii na m'aan tsonnangue, ninjon tyincyaa jon na tue' jon ntyja 'naan jnan nn'an cha' ndëë ntsityuii' jon juu najnde' na tsixuanhan'. ²⁷ Majnda' na ninncüii jon na ngue' ts'an, ndo' ndë jo' na ntco'xen Tyo'ts'onhin na aa nt'uiivi'han'hin ndo' aa nc'oon juu naijon na m'aan jon. ²⁸ Ndo' cha'xjen ninncüii jnda na ngue' ts'an, mantyi nquii Cristo ninjon tyincyaa nquiihin na jnan'cuee' nn'anhin cha' ntyja 'naan' jo' ntsit'man ts'on Tyo'ts'on tsoñ'en nn'an na vantyja n'onhan jon. Ndo' ngue'ntyja xjen na nndyo nnda' jon na ndë ve, chito cha' nngue' nnda' jon na ndyion jon jnan nn'an. Nndyo jon cha' nque nn'an na vantyja n'onhan jon ntsin'man jon ñuaanhan.

10

Ninjon tyincyaa Cristo na tue' jon cüenta jnan nn'an

¹ Juu jñ'oon na toco'xenhan' na tquen Moisés, xia'ntyi tsi'manhan' ndëëhë joo 'nan ya jndyi na ndëcyá nguaahan' na tonnonchen, chito 'nan nquii'han'. Mang'e na nnda' vaa, juu ts'ian'ñeen na maninjuu maninjuuhan' na tont'ahan na chu ro chu ro tonan'cüjehan quioo', joo nan'ñeen na nnda' vaa na tonan't'maan'hin Tyo'ts'on, tyi'je'quenhan'hin na tajnan nan'xuanhan na tonnon jon. ² Ndo' joo quioo' na tonan'cüje nan'ñeen na toninncyahan nnon jon, xe na aa ng'e na tont'ahan juu ts'ian'ñeen jndëë tquenhan'hin

na ntju'han' yo jnan na tonan'xuanhan, yajo' jndë sacüentyjee'han na tonan'cüjehan quioo'. ³ Majo' ng'e nnda' vaa na tont'ahan, tyi'cacüentyjee' na totsiquindyihan'hin na ninvaa nan'xuanhan jnan tonnon Tyo'ts'on. ⁴ Ng'e chito ve' yo n'leon ntoro yo quinch'io na conan'cüje nn'an, jo' na ntsintju' Tyo'ts'on jnan nn'an.

⁵ Mang'e na nnda', xjen na jndyo Cristo tson-nangue, tso jon nnon tye jon ta Tyo'ts'on: Conan'cüje nn'an quioo' cha' quitsit'man tson'hin, ndo' min 'nan na coninncyahan na conan't'maan'hin 'u'. Majo' ta'nan tëvee' ntyji' yo juu ts'ian'ñeen. Ng'e jo' matsa' na ts'an ja na nninncy na ncü'io cha' ndyiön jnan nn'an.

⁶ Ee nein'ntyichen' na quits'a na nnda', chintyi na conan'cüje nn'an quioo' na conan'cohan cha' na ngavee' ntyji' yohan ndo' yo n'leon o' na conan'ndëhan na cotanhan na quitsit'man tson' jnanhan.

⁷ Jo' tsjö nnon' cha'xjen juu jñ'oon na jndui ntyja njan nacjoo' tson na jndui jñ'on' na itsohan': 'U' tye' Tyo'ts'on, jndë jndyö na ncü'io ntyja 'naan jnan nn'an cha'xjen na nt'ue tson'.

⁸ Tso Cristo na ntyjii jon na nquii Tyo'ts'on tyi'ndinncyahan' na ya ntyjii jon na conan'cüje nn'an quioo' na coninncyahan cho'ñeen nnon jon cha' ntsit'man ts'on jonhan, min tyi'quint'ue ts'on jon na conan'cohan cho'ñeen cha' ntsintju' jon ñuaanhan. Nnda' tso Cristo min na juu jñ'oon na tquen Moisés co'xenhan' na quinan'quindë nn'an Israel joo ts'ian'ñeen. ⁹ Tsontyichen jon

jñ'oon'ñeen nnon Tyo'ts'on: “‘U' tye', ndö m'an, jndë jndyö na quits'a cha'xjen na nt'ue tson’”. Juu jñ'oonvahin itsi'manhan' na icüji' ntcüe' Tyo'ts'on ts'ian na toco'xen juu jñ'oon na tquen Moisés na tonan'cüje nn'an quioo' cha' quitsit'man ts'on Tyo'ts'on jnanhan. Tui na nnda' cha' ntjotyen juu jñ'oon na tso Cristo. ¹⁰ Ndo' ng'e na s'aa Jesucristo cha'xjen na nt'ue ts'on Tyo'ts'on, jo' na jndë tquen jon na nan'xuan jaa ñuan nquii'. Its'aa jon na nnda' ng'e na ninjon tyincyaa Jesucristo na jnan'cuee' nn'anhin. Tyi'icanhan' na cue' nnda' jon.

¹¹ Joo ntyee 'naan nn'an Israel, tyi'ncüii xuee yu tonan'cüjehan quioo' cha' quitsit'man ts'on Tyo'ts'on ntyjehan nn'an Israel. Tont'ahan na nnda' min na juu n'eon quioo'ñeen tyi'je'quenaan'han' jnan nn'an. ¹² Majo' nquii Cristo ninjon tyincyaaahin na tue' jon ntyja 'naan' jnan njanhan. Ng'e jo' tyi'icanhan' na cue' nnda' jon. Ndo' vi jndë na tue' jon, tacüetyen jon ngiaa' Tyo'ts'on tontyjaya naijon na covit'maan'hin. ¹³ Jo' nc'oon jon ata xjen tsoñ'en na jndohan jon, ncju'cje Tyo'ts'onhan nacje 'naan' nquii Cristo. ¹⁴ Mannda' vaa ng'e ntyja 'naan' juu ts'ian na tyincyaa jon na tue' jon ntyja 'naan' jnan nn'an, juu ts'ian'ñeen ityii'han' joo nn'an na iquen Tyo'ts'onhan na ji'ua conduihin, icüji' jon cüenta ntyja 'naanhan na min'ncüii nnon tyi'quitsitjahan nan'ñeen na tonnon jon. ¹⁵ Ndo' mantyi nquii Espíritu Santo itsinin jon jñ'oon jndyoyu ntyja 'naan' jñ'oonvahin cha' ncüaa' nn'ön na mayuu'han'. Tso jon:

¹⁶ Ja Tyo'ts'on, ndö vaa jñ'oon na ntsijnt'a yo nan-

min' ya na ngüentyja xjen.
 Joo jñ'oon njan na coto'xenhan', ntquënhan' quii'
 n'onhan,
 ndo' nty'i joo jñ'oon'ñeen quityquii' na jnda'
 nquenhan.

¹⁷ Ndo' tsontyichen jon:

Min tyi'xe'cañjoon' ts'ön jnan na conan'xuanhan,
 min joo ts'ian tyia na jndë tont'ahan.

Ndö' jñ'oon na tso Tyo'ts'on. ¹⁸ Yajo' vi na
 jndë sit'man ts'on jon jnan na nan'xuan nn'an,
 tyi'icanhan na cue' ncüiichen cha' ntyja 'naan'han'
 quitsit'man ts'on jon jaa.

*Nan'xuan na quinan'ndyoo' jaa na tonnon
 Tyo'ts'on*

¹⁹ Ndo' nanein 'o' ntyjë, ng'e na tue' Jesu-
 cristo ndo' tcüe' neonon' jon cha' condëë itsintju'
 Tyo'ts'on ñuan njanhan, m'an jaa na min'ncüii
 tyi'quindyii' nn'ön na ntsac'ë jndyoyu na m'aan
 Tyo'ts'on na tajñuaan' ts'on jaa. ²⁰ Na s'aa jon
 na nnda', tsixuanhan' ncüii nato xco na ntyja
 'naan' jo' cotant'ö xcö. Na toxen'chen tyquii'
 vats'on 'naan nn'an judíos, toquintyja ncüii ndiaa
 tco na iscu'han' na ntsquehan na naijon na m'aan
 Tyo'ts'on. Majo' naneinhin ntyja 'naan' si'ts'o
 'naan' Jesucristo na tue' jon ntyja njanhan, jo'
 siquinaanhan' na cotsac'ë jndyoyu na m'aan nquii
 Tyo'ts'on quiñoon'ndue. ²¹ Jesús conduihin tyee
 na taquintyja t'man ntyja njanhan na condui jaa
 nn'an cüentaa' nquii Tyo'ts'on. ²² Ng'e jo', yo
 na xoncüee' nn'ön quinan'ndyoo' jaa na m'aan
 jon yo na covaa' ya nn'ön na ncy'oon jon cüenta
 jaa ng'e na vantyja nn'önhin. Quint'a na nnda'

ng'e jndë sintju' jon ñuan njanhan ncüii cüii nnon na tovicjêhë na tonan'tja ja tonnon jon, ndo' na jndë jnt'ë yo ndaatoo ninnquii'. ²³ Juu na cotji' jndyoyu jaa na mantya nn'ön Jesucristo, quintjotyen jaa ntyja 'naan'han'. Ee jñ'oon na ico' Tyo'ts'on 'ndyo jon ndëehë itsiquindë jonhan'. ²⁴ Ndo' quinan'chön na cüicjê yaha ntyja 'naan ntyjêehë na mantyi vantyja n'onhan Jesucristo, na juu 'nan na cont'aha ntsi'manhan' na conan'vengiöhan yo na nt'aha ncüii cüii nnon na ntejdeihan'hin. ²⁵ Tyi'ntsacüentyjêë' na covancüi jaa na conan't'maan' Tyo'ts'on. Ñ'en ntyjêehë na vantyja n'onhan Cristo na jndë jnty'ehan na covancüihan yo ntyjehan. Nan'xuan na nninncy na jndëhan tyquii' na ngantyja n'onhan jon. Majndeichen na chuhan' na quint'a na nnda', ng'e jndë tindyo na ncüjee' nnda' jon.

Jñ'oon ntyja 'naan nn'an na cont'a yahan conan'tjahin

²⁶ Ee vi na jndë covaa' ya nn'ön juu jñ'oon na mayuu', xe na aa ve' cont'a yaha na conan'tja jaa tonnon jon, ta'nan ncüiichen nnon na itsijnda' Tyo'ts'on na ntyja 'naan'han' na ndëë ntsit'man ts'on jon jaa. ²⁷ Nn'an na cont'a na nnda', xia'ntyi ivendoo'han' na ntco'xen Tyo'ts'onhan 'nan na itsity'ue jndyihan' ts'an na nc'oon' ts'on juu ntyja 'naanhan'. Ee tsoñ'en nn'an na co'ohan nacjoo' nquii Tyo'ts'on, ntsiquitsu jonhan yo chon na ji vaa tsixuanhan'. ²⁸ Ndo' cañjoon' n'onho' juu jñ'oon na tquen Moisés na ico'xenhan' na itsohan' xe aa ve oo ndye nn'an Israel na ngio jnda'han na ncüii ntyjehin s'aa ya juu na sitjahin nnon

jñ'oon'ñeen, icanhan' na quinan'cuee'hanhin. Ndo' juu jñ'oon'ñeen tyi'xe'cy'oonhan' na ndyia' ro tsan'ñeen ntyjiihan'. ²⁹ Ng'e na nnda' vaa na itsiquindyí juu jñ'oon'ñeen, c'oon' n'onho' na juu ts'an na tyi'cuee' ts'on juu jnda nquii Tyo'ts'on, its'aa juu na juu neon'ñeen na sijnda'han' na vaa najndei juu jñ'oon xco na tquen Tyo'ts'on na tyi'quinjonhan', majuuntyi neon' na yo na tquen jonhin na conduihin cüentaa' nquii jon, majo' juu juu its'aa juu na juu neon'ñeen na ve' minncya 'nan conduihan'. Ndo' itscüejnaan' tsan'ñeen nquii Espíritu na conduihin nquii Tyo'ts'on. Ts'an na nnda' vaa ntyja 'naan', jaa'ntyichen nts'aa Tyo'ts'on na quit'uiihan'hin. ³⁰ Ng'e cota'jn'aan jaa nquii Tyo'ts'on na itso jon: “Ncö vacüja'han' na nts'a 'nan na chuhan' yo nn'an na conan'tjahin nnön, ndo' nts'a na quityionhin.” Mantyi vaa ncüiichen jñ'oon na itso jon: “Nn'an njan na cont'a yahin na conan'tjahin nnön, ja ntco'xënhin ntyja 'naan'han'”. ³¹ Ng'e na nnda' vaa na itso jon, juu ts'an na itsitjahin, ji vaa jndyi 'nan na ngenon juu na ngioohin nt'ö nquii Tyio'ts'on na vando' na nt'uiivi' jonhin.

³² Majo' cañjoon' ya n'onho' juu xjen ya na tye' na tondye jndyeeho' ntyja 'naan' Cristo, tajnty'i cjeho' min na jndye nnon navi' na tont'a nn'anho'.

³³ Juu xjen'ñeen ñ'enho' na tonan'cüejnaan' nn'anho' tondëë nn'an, tonty'ehan 'o', ndo' ñ'enho' na tonan'jonho' yo ntyjeho' na nnda' vaa na toquenonhan. ³⁴ Joo ntyjeho' na tyi' nn'anhin vancjo, t'onho' na nty'ia rohan ngioho' na totyixee'ho'hin. Ndo' nque nn'an, xjen na tji'han 'naanho' yo naijndei'han', tom'anho' na neinho'

ng'e taa' ya n'onho' ng'e na vantyja n'onho' Cristo, jo' quiñoon'ndue min 'naanho' na njonntyichen nan'xuanhan' na tyi'je'quintycüiian'. ³⁵ Juu na conan'qui n'onho'hin, tyi'ndyeho'han' ng'e njon jndyi tsixuan juu naya na ngay'oon Tyo'ts'on 'o' naijon na m'aan nguui jon. ³⁶ Icanhan' na quinan'quii n'onho' tsoñ'en navi' na coquenonho' cha' nnt'aho' cha'xjen na nt'ue ts'on jon, yajo' ncy'onho' cüenta juu na tco' jon 'ndyo jon na nninncyaa jonhan' ndëëho'. ³⁷ Ng'e vaa jñ'oon na jndui ntyja 'naan' Cristo na itsohan':

Nquii ts'an na nc'ua ts'ian nnon na cja jon na m'anho', mavaavi' xjen na ncüjee' jon, mataje'quitsichjuntyichen jon.

³⁸ Juu ts'an na jndë tquën na tajnan tsixuan, icanhan' na cam'aantyen juu na vantyja ts'on juu ja.

Majo' xe na aa ncüji ntcüe' ts'an yo na vantyja ts'on juu ja,

tyi'xe'cavee' ts'ön yo tsan'ñeen.

Nnda' vaa jñ'oon na tso Tyo'ts'on. ³⁹ Majo' nquë na covantyja nn'ön Tyo'ts'on, chito condui jaa nn'an na cotji ntcüe' jaa. Ee joo nan'ñeen cotsu ñuaanhan. Majo' jaa ninvito covantyja nn'önhin, jo' condui jaa nn'an na itsin'man jon ñuan njanhan.

11

Nn'an na tovantyja n'on Tyo'ts'on, jndye nnon 'nan tui ntyja 'naanhan

¹ Ts'an na vantyja ts'on Tyo'ts'on, juu na minndoo' juu, nchjii jnda' juu na ncy'oon juu

cüentahan', ndo' mantyi ntyja 'naan' juu na vantyja ts'on juu, jo' itsi'manhan' nnon juu na tsoñ'en nnon na tyi'covityincyoo', minnchuchen m'aanhan'. ² Nquii Tyo'ts'on, tovavee' nchjii jon yo nque ndochiihi na tom'an ndyu na toxen'chen ng'e na tovantya n'onhan jon.

³ Ng'e na vantyja nn'ön, jo' covaa' nn'ön ng'e na tso jon c'oon tsjö'ndue yo tsonnangue, ndo'cüjioon' yo nin'ncjuu, ng'e jo' na minhan', min tatijnt'uehin 'nan na covityincyo na tqwen jon joohan'.

⁴ Juu Abel tovantya ts'on juu Tyo'ts'on, yantyichen ts'ian s'aa juu na iscuee' juu quitsman na tyincyaa juu o' nnon jon. Majo' xio juu Caín, sique' ts'on juu na tyi'xe'quits'aa juu na nnda', ng'e jo' tyi'cavee' ts'on Tyo'ts'on yohin. Majo' juu Abel'ñeen ng'e na tovantya ts'on jon, jo' tqwen Tyo'ts'onhin na tajnan tsixuan juu. Ndo' nanein-hin, min na jndë tue' juu, ntyja 'naan' 'nan na s'aa juu, itsi'manhan' ndëë na cantya nn'ön Tyo'ts'on cha'xjen nquii juu.

⁵ Juu Enoc mantyi tovantya ts'on juu Tyo'ts'on, ng'e jo' tay'oon jonhin, tatue' juu. Matavity-incyoo'hin ndëë nn'an. Ee itsiquindyi jñ'oon' Tyo'ts'on na vitjachen na ngay'oon jonhin, tavee' ts'on jon yo juu. ⁶ Ndo' cha' na nc'oon Tyo'ts'on na cavee' nchjii jon yo ts'an, icanhan' na cantya ts'on juuhin. Ee min'cya ro ts'an na nin'quitsit'maan' juuhin, icanhan' na cantya ts'on juu na vando' jon ndo' mantyi minninchen ts'an na int'uehin yo na xoncüee' ts'on, ityion jon tsan'ñeen cha'xjen na chuhan'.

⁷ Ndo' nquii Noé, tovantya ts'on jon Tyo'ts'on. Siquindyii jonhin na ntsiquitsu jon tsonnangue. Si'man juu na njon jndyihin ntyjii juu. Sia Noé'ñeen ncüii v'aandaa na ntyja 'naan'han' jn'man nn'an vaa' jon. Ndo' na s'aa jon na nnda', jo' joo nn'an na m'an juu xjen'ñeen, si'man jon na chuhan' na quit'uii Tyo'ts'onhan, ndo' ng'e na siquindë jon juu ts'ian'ñeen, tqwen Tyo'ts'onhin na conduihin ts'an jndyoyuhin ng'e na tovantya ts'on juu jon.

⁸ Ndo' mantyi Abraham tovantya ts'on juu Tyo'ts'on. Ndo' ng'e na nnda', ya na itso jon nnon juu na cja juu ncüiichen ndyuaa na ty-cya, juu ndyuaa'ñeen ntsiquindaa' jonhan'hin, jo' ta'nguee' juu jñ'oon na tso jon. Jndui' tsan'ñeen ndyuaa tsjoon' jon, ty'oon jon, to'tja jon min na tyi'quintjii jon yuu vaa tontya m'aanhan'. ⁹ Ndo' ng'e na tovantya ts'on jon Tyo'ts'on xjen na tuee' jon jo', tonduihin ts'an na ve' tom'aan ya jon quii' nt'an nn'an juu ndyuaa'ñeen, ndo' juuhan' tyuaa na jndë tco' Tyo'ts'on 'ndyo jon na ntsiquindaa' jonhan'hin. Juu jon yo jnda jon Isaac ndo' mantyi jnda ntyjo jon Jacob, ve' v'aa ndiaa tom'an yahan juu ndyuaa'ñeen. Mantyi tco' Tyo'ts'on 'ndyo jon ndëëhan na nts'aa jon naya juu ndyuaa'ñeehan. ¹⁰ Juu Abraham ta'nan si'ndaa'han' nchjii jon na ve' v'aa ndiaa tom'aan jon, ng'e tominndoo' jndyi jon na ngüentyja xuee na chi ncja jon juu tsjoon na m'aan nquii Tyo'ts'on. Juu tsjoon'ñeen nquii jon tqwen xjenhan' ndo' sia jonhan'.

¹¹ Ng'e na tovantya ts'on Abraham Tyo'ts'on, jo' tyincyaa jon najndei juu cha' nc'oon jnda juu yo Sara. Ndo' juu juu tsanndue'hin. Nnda' vaa naya

na s'aa Tyo'ts'on Abraham ng'e tovaryja ts'on juu na ntsiquindë jon jñ'oon na jndë tco' jon 'ndyo jon nnon juu. ¹² Ndo' ng'e na tovaryja ts'on jon, min na mavaa xjen na ngue' jon na jndë tquehin, majo' totsijndyehan' nn'an tsjan 'naan' jon cha'xjen na jndye ncjuu na m'an tsjö'ndue ndo' cha'vijon na jndye tei' 'ndyo ndaandue, ta'nan ts'an na nndëë nts'aa cüenta nchu xjen jndyehan'.

¹³ Nquii Abraham, Isaac yo nin'Jacob, juu xjen na tjëhin, ninvaa na vantyja n'onhan Tyo'ts'on, min na taty'onhan cüenta 'nan na jndë tco' jon 'ndyo jon ndëëhan. Majo' min na nnda', ta'nan sivee'han' n'onhan. Tovyryja n'onhan na nts'aa jon cha'xjen na jndë tso jon. Ee taa' ya n'onhan na viochen xjen na tom'adhan tsonnanguevahn, totsijonhan'hin cha'vijon ts'an na ve' m'aan ya juu quii' nt'an nn'an ncüiichen ndyuaa. Ee taa' n'onhan na conduihin nn'an na ve' covenant yahin tsonnanguevahn. ¹⁴ Ndo' ng'e na taa' n'onhin na ta'nan tsonnangue cüentahin ntjoohin, itsi'man jndyoyuhan' na tojnt'ue jndyihan ncüiichen ndyuaa najon na nc'onhan. ¹⁵ Ee xe na aa tēñjoon' n'onhan tsjoonhan najon jnanhan, tyi'nan ro vanaan na nc'o ntcüe'han jo'. ¹⁶ Majo' tont'ue jndyi n'onhin na ntsquehin ncüii ndyuaa na yantyichen, majo' juu quiñoon'ndue. Mang'e jo', tyi'c'oon Tyo'ts'on na jnaan' jon ntyja 'naanhin na tonduehin na nquii jon conduihin Tyo'ts'on na connan't'maan'hin ee nquii jon jndë sijnda' jon ncüii tsjoon cüentahin.

¹⁷ Nquii Tyo'ts'on nin'quindyiaa' jon na aa ntsiquindë Abraham. Ndo' ng'e na nnda', t'ua jon ts'ian nnon tsan'ñeen na quits'aa jon yo

jnda jon Isaac cha'xjen cont'a nn'an judíos na conan'cüjehan quioo' na conan't'maan'han Tyo'ts'on. Ndo' juu Abraham'ñeen tovaryja ts'on jon, tanguue' jon na ntscuee' jon nquii jnda jon na ninncüii ts'onhin, min na ntyja 'naan' Isaac'ñeen na tco' Tyo'ts'on 'ndyo jon nnon Abraham na ncüii ts'an tsjan 'naan' jon na nndui, jo' ndyio Tyo'ts'on jn'aan nn'an na ninvaa tsonnangue. ¹⁸ Manquii tsan'ñeen na jndë tso Tyo'ts'on nnon jon: “Xia'ntyí ntyja 'naan' jnda' Isaac, jo' nty'i cuenta tsjan 'nan'”.

Mannda' jñ'oon tso Tyo'ts'on. ¹⁹ Ee juu Abraham, taa' ts'on jon na nquii Tyo'ts'on vaa najndei na conduihin na condëë ncyaa jon na ntando' nnda' joo nn'an na jndë tjë. Ndo' ta'nguee' Abraham jñ'oon'ñeen na tso Tyo'ts'on nnon juu, its'aahan' cha'vijon na tue' jnda juu, ndo' ndë jo' ntcüi nnda' tsan'ñeen.

²⁰ Ndo' mantyi juu Isaac, tovaryja ts'on juu Tyo'ts'on. Ng'e jo' tcan jon na quityio Tyo'ts'on jn'aan ntsinda jon Jacob yo Esaú.

²¹ Ndo' mantyi nquii Jacob, tovaryja ts'on jon Tyo'ts'on. Ndo' ng'e jo', xjen na vivave' jon, tcan jon na quityio Tyo'ts'on jn'aan ntsinda ntyjo jon, ntsinda José. Ve' vi yo tsonnch'io 'naan' jon na iy'oon jon najndei jon na ventyjee' jon xjen'ñeen na sit'maan' jon Tyo'ts'on.

²² Ndo' mantyi juu José, tovaryja ts'on jon Tyo'ts'on. Ng'e jo', ya na mavaa xjen na ngue' jon, tso jon ndëë nn'an 'naan' jon nn'an Israel, na ndëcyaa na nndyaahin navi' na cotyentjontyenhan ndëë nn'an Egipto na ngontcüe' nnda'han Canaán. Jo' t'ua jon ts'ian ndëëhan xjen na nndui'han jo',

quitsachohan ndeii' jon na nty'iuhinhan' ndyuaa Canaán.

²³ Ndo' nque nn'an na nda Moisés, mantyi to-vantyja n'onhan Tyo'ts'on. Ng'e jo' vi na jndë na tui ndahin Moisés'ñeen, ndye chi' t'oon nty'iu juu tont'ahan. Ee taa' n'onhin na juu ndahin t'man conduihin, tyi'tsijonhan'hin cha'xjen min'cya ro ts'an. Jo' min nquii tsanm'aants'ian t'man ndyuaa Egipto tquen jon jñ'oon na quinan'cüje nn'an Israel ndahin, nn'an na nda Moisés, tyi'quityuehin, min tajnan'jñ'oon'hin juu jñ'oon'ñeen na itso nquii tsan na coxen'ñeen.

²⁴ Ndo' mantyi nquii Moisés, to-vantyja ts'on jon Tyo'ts'on. Ng'e ya na tuee' jon na xoncüe ts'an, tasiu' jon na juu tsanscu jnda tsanm'aants'ian Faraón, na ndue nn'an na condui tsan'ñeen ndyee jon. ²⁵ Nnda' s'aa jon ng'e taa' ts'on jon na njonntyichen tsixuanhan' na quenon jon navi' cha'xjen na toquenon ntyje jon nn'an Israel, chichen na ntco'xen jon nn'an Egipto xjen na ngue' Faraón'ñeen, xe aa ntyja na ntco'xen jon nan'ñeen n'ndyii jon Tyo'ts'on. ²⁶ Ee tji' jon cüenta na njonntyichen tsixuanhan' na tyi'cuee' n'on nn'anhin cha'xjen na tyi'cuee' n'onhin nquii Cristo, chito na njon tsixuanhan' min xe na aa ntco'xen jon nn'an ninvaa ndyuaa Egipto. Nnda' tji' jon cüenta ng'e taa' ts'on jon na ngüentyja xjen na nc'oon jon na m'aan Tyo'ts'on.

²⁷ Ng'e na to-vantyja ts'on Moisés Tyo'ts'on, tyi'quitsity'uehan'hin min na v'ii jndyi tsanm'aants'ian'ñeenhin xuee na jndui' jon ndyuaa Egipto. Sisaa' ts'on jon tontjotyehin quii' ts'ian na tyii' Tyo'ts'onhin ng'e nchjii juu

na nquii jon na tyi'ndyiaa' juuhin m'aan jon yohin. ²⁸ Ndo' ng'e na tovaryja ts'on juu jon, jo' na t'ua jon ts'ian ndëë ntyje jon nn'an Israel na quinan'cüjehan quinman ndo' quinan'ndëhan n'eon cho'ñeen jndyue nt'aahan. Ng'e na nt'ahin na nnda', tyi'je'quitscüje ángel 'naan' Tyo'ts'on ndahin yonon na tui jndyee.

²⁹ Ndo' mantyi nque nn'an Israel, ng'e na tovaryja n'onhan Tyo'ts'on, jo' xjen na têt'iohan Ndaandue Ve, s'aahan' ncüii nato tcan cha' jndëë tenonhan jo'. Majo' nque nn'an Egipto, xjen na tet'iohan juuhan', ntjon ntcüe' ndaa'ñeen cjohan, mana tjëhin na tëhin ndaa.

³⁰ Mantyi nn'an Israel, totantconhan ntyque' xuee xi'jndio tsjoon Jericó. Ndo' ng'e na tovaryja n'onhan Tyo'ts'on, juu teonntjõ'ndye toquindyii' juu tsjoon'ñeen, s'aa jon na tyuii'han'.

³¹ Juu tsjoon'ñeen tom'aan ncüii tsanscuntjaa' na jndyu juu Rahab na tovaryja ts'on juu Tyo'ts'on. Sque ve nn'an Israel juu tsjoon'ñeen na tyequitquenhan cüenta nchu vaahan' ndo' ty'oon Rahab cüenta nan'ñeen. Ndo' ng'e na nnda', xjen na jnan'cüje sondaro Israel joo nn'an tsjoon'ñeen, tyi'quinan'cuee'han juu yo nin'nn'an vaa' juu.

³² Tsoñ'en nanmin' jndye jñ'oon jndë tsjö ndëëho' ntyja 'naan' na tovaryja n'onhan Tyo'ts'on. Majo' ndincyaaahan' xjen na ntsinënntyëchën ndëëho' ntyja 'naan' Gedeón, Barac, Sansón, Jefté, David, Samuel ndo' yo nin'tsoñ'en nn'an na tonan'neinhan jñ'oon na tso Tyo'ts'on ndëëhin yo 'nan na ndëcyanguaa. ³³ Ng'e na tovaryja n'onhin jon, ñ'enhin na tantjonhan sondaro 'naan mañoon nanm'ann'ian t'man,

toto'xenhana nn'an cha'xjen na chuhan'. Ndo' mantyi ty'onhan cüenta naya cha'xjen juu jñ'oon na jndë tco' Tyo'ts'on 'ndyo jon ndëëhin. Ndo' ñ'enhan ng'e na tovañtyja n'onhan jon, iscu'han' jndyue lión na tyí'ntquii o'han. ³⁴ Ndo' ñ'en joohan ng'e na tovañtyja n'onhin Tyo'ts'on, ta'nan iscüje chonhin xjen na tjue' nn'anhin quityquii' nton' na tinonchen na jmin'han'. Ndo' ñ'enhan ng'e na tovañtyja n'onhan Tyo'ts'on, jo' jn'manhin xjen na mavaa xjen na nnan'cüje nn'anhin yo xjo. Ndo' ñ'enhin min na tandiquinanhin, majo' ng'e na tovañtyja n'onhin Tyo'ts'on, jo' na tyincyaa jon najndëhin, tantjonhan sondaro 'naan mañoon nanm'ann'ian na sque ndyuaahin na jnan'quita' nan'ñeen tyia' yo joohin. ³⁵ Mantyi tom'an nanntcu xjen na tjë nn'an 'naanhin, tando' nnda' nan'ñeen ng'e na tovañtyja n'on nanntcu'ñeen Tyo'ts'on.

Ndo' ñ'en nn'an min na tovañtyja n'onhin jon, tjëhan na totja' nn'anhin yo nonnch'io. Tondue nn'an ndëëhan xe na aa ntji ntcüe'han ntyja 'naan' jon, ya jo' ndyaahan navi' na cont'a nan'ñeenhan. Majo' tatjihan ng'e taa' n'onhin na ntsue nnda' jonhin na nta'ndo' xcohin naijon na m'aan nquii jon. ³⁶ Ñ'en ntyjehin na tonan'cüejnan jndyi nn'an joohin, ndo' ñ'enhin na tonan'tja' nn'an tjantsi'hin, ndo' mantyi ñ'enhin na jnan'tyen nn'anhin yo carena ndo' ñ'en ntyjehin na tyi' nn'anhin vancjo. ³⁷ Ndo' mantyi ñ'en ntyjehin na tonan'cüje nn'anhin yo ntjö', ñ'en ntyjehan na tan' xoncüe nn'anhin yo xjo na itan' n'oon, ñ'enhin na tenonntyja xjen na tont'a vi' nn'anhin cha' quitjihan ntyja

'naan' Tyo'ts'on, ñ'enhan na jnan'cüje nn'anhin yo xjo espada. Ñ'enhan na tonty'e nn'anhin, jo' ndovanjan toma'ndyi'hin, ve' ntjan quinman tocüehin yo ntjan quinch'io na min'chjo ta'nan 'nan cuen na ya ninjnt'uehin. Ninnquii'chen tont'avi' nn'anhin ng'e na tovaryja n'onhan Tyo'ts'on. ³⁸ Toma'ndyi'to nan'ñeen ndyuaa na tann'an c'oon, yo quityquii' työ ntjö' naijon na tanty'iuhan quityquii' ndue' yo nin'ndue' na cotoo' quioo' jndë. Tsoñ'en navi'min' toquenon nan'ñeen na tovaryja n'onhin Tyo'ts'on. Ndo' joo nn'an tsonnangue, min tyi'quinan'xuanhan na tom'an nan'ñeen quii' nt'anhan.

³⁹ Ndo' tsoñ'en nan'ñeen na tovaryja n'onhan Tyo'ts'on, tëvee' ntyjii jon yohan. Majo' min na nnda', juu naya na jndë tco' jon 'ndyo jon, tajndahinhan'. ⁴⁰ Ee ndyii' ts'on Tyo'ts'on ncüii nnon na njonntyichenhan' na nts'aa jonhan' yo jaa. S'aa jon na nnda' cha' nque nan'ñeen yo nin'yo jaa ntquen jon na quindë condui jaa.

12

Quitquën ya cüenta nchu vaa nt'ue ts'on Jesús yo jaa

¹ Ng'e na cotquën cüenta na xi'jndio na m'an jndye jndyi nan'ñeen na tovaryja n'onhan Tyo'ts'on, mantyi jaa quinan'chön na quitji jaa ntyja 'naan' min'cyä ro nnon na itsincüe'han' na ngantyjantyichen nn'ön jon, yo min'cyä ro nnon 'nan natyia na tajndyaa' na ngay'oonhan' jaa na quinan'tja jaa. Ndo' yo na contjotyen na ninncüii na m'aan' nn'ön, quinan'chön na ntsquë

naijon na jndë sijnda' Tyo'ts'on ntyja 'naan' ncüii ncüii jaa. ² Tyi'tsacüentyjëë' na quit'iön tëndëë yo nquii Jesús, ee nquii jon conduihin x'ee jñ'oon na vantyja nn'ön Tyo'ts'on, ndo' mantya 'naan' jon itsiquindëhan' juuhan'. Tyincyaahein na t'ion nn'anhin tsonjn'aan min tyi'quityii' jon cüenta na itscüejaan' jndyihan' ts'an na ngue' juu nnon tsonjn'aan. S'aa jon na nnda' ng'e taa' ts'on jon vi na jndë tenon jon juu navi' t'man'ñeen, ninncyaaahan' na neiin' jon ntyja njan jaa na vantyja nn'önhin. Ndo' vi na jndë na siquindë jon juu ts'ian'ñeen, tava ntcüe' jon quiñoon'ndue, jo' vijon vequityen jon ngiaa' Tyo'ts'on na covit'maan'hin.

³ Mang'e na nnda', c'oon' n'onho' ntyja 'naan' 'nan na toquenon Jesús. Juu jon totsiquii ts'on jon yo 'nan na tont'a nn'an jnanhin na to-nan'vehan nacjoo' jon. Xe na aa nt'aho' 'nan na matsjö, yajo' xe'ncyaaahan' na n'ndicjeho', min tyi'ntsivee'han' n'onho'. ⁴ Ng'e tanin ncüii 'o' na jndë jnan'cuee' nn'anhin ng'e na itsichon juu na juu jnan tyi'ngay'oonhan'hin xjen 'naan'han'. ⁵ 'O' jndë tsuu' n'onho' juu jñ'oon na itsiqui'maan' Tyo'ts'on na incyaaahan' na t'man n'onho' na itsohan':

'U' jnda, xjen na matsitja 'u' nnön, tyi'ntsitiu' na ve' jn'aan na macoxën 'u',
min tyi'nin'ncyä' na ntsivee'han' tson' juu xjen na matsiqui'man' 'u' ng'e condui ja tye'.

⁶ Ee nque nn'an na venchji, maco'xënhan xjen na conan'tjahin nnön.

Ndo' juu ts'an na conduihin jnda na may'ön cüentahin,

xjen na tyi'quitsiquindë juu jñ'oon na matsjö, macüja'hin.

Ndö' jñ'oon na tso Tyo'ts'on. ⁷ Yajo' joo navi' na coquenonho', cy'onho' cüentahan' yo na cotji'ho' cüenta na nquii Tyo'ts'on co'xen jon 'o', ee na nnda' coquenonho' itsiquindyihan' na iquen jon 'o' na conduiho' ntsinda jon. Ee ta'nan ncüii ts'an na venchjii juu ntsinda na tyi'co'xen juu yo'ñeen. ⁸ Majo' xe 'u' condui 'u' ts'an na tyi'co'xen Tyo'ts'on 'u' xjen na matsitja 'u' nnon jon cha'xjen na its'aa jon yo ntsinda jon, yajo' tsi'man nqui-ihan' na chito condui 'u' jnda jon. Ndo' na nnda', its'aahan' ntyja 'nan' cha'vijon ts'an na tyi'jnda' tye. ⁹ Ndo' nque nn'an na nda jaa, tonan'quehan jaa ndo' totoxengan jaa min'cya ro xjen na taa' n'onhin na tocanhan', ndo' to'ndyiicje jaa ndëëhin. Ndo' ng'e na nnda' vaa, mat'manntyichen itsohan' na qui'ndyiicje jaa nnon nquii tyëëhë Tyo'ts'on cha' nta'nt'ö ntyja 'naan' jon. ¹⁰ Xjen na tovaque jaa, nque nn'an na nda jaa totoxenghin jaa ndyu na tom'an nacje 'naanhin xi' ncüii cüii na taa' n'onhan na tocanhan'. Majo' nquii Tyo'ts'on, ico'xen jon jaa na ntejndeihan' jaa cha' juu na conduihin ñuan nquii', mantyi nnan'xuaanhan'. ¹¹ Jñ'oon na mayuu', xjen na ico'xen ts'an jnda juu, tyi'neiin' yu'ñeen na nnda' itjon juu, vi' ntyjii jndyi juu. Majo' ndëcya ivaa' ts'on juu ng'e ya 'nan tui yohin, jo' na tju'han'hin na its'aa juu 'nan na chuhan' ndo' incyaahan' na tajñuaan' ts'onhin na tonnon Tyo'ts'on.

Toncuu' xe na aa tyi'quitsijñ'oon' ts'an jñ'oon na tso Tyo'ts'on

¹² Cüa je', joo ndueho' na tycyaahan', quinan'nqueho'han', ndo' cüentyjee'tyenho' yo ndi'quityeho' na coviquijnty'ehan'. ¹³ Quita'yuhó' ng'eho' nato na ñjonho' cha' juu ts'an na ntjein vaca, tyi'xe'cacüaa'hin nato na ñjon juu, majo' ntco'yahan'hin.

¹⁴ Cjoo' n'onho' na tavingichoho' tyia' yo tsoñ'en nn'an. Mantyi cjoo' n'onho' na nnan'xuanho' ñuan nquii' ntyja 'naan' na cotsam'anho' ee ts'an tyi'tsixuanhan', je'quindëë na nguee' juu naijon m'aan nquii Tyo'ts'on. ¹⁵ Quitquenho' cüenta na ta'nan nin ncüii ntyjeho' na ntsitycyaa'hin ntyja 'naan' juu naya na condui Tyo'ts'on. Tyi'nts'aahan' na nnduihin cha'vjon nt'öö ja, ee na nda' ntsixuan juu, ntsi'ndaa' juu ntyje juu na vantyja n'on Cristo, cha'xjen juu ts'öö ja itsi'ndaa'han' ts'an. ¹⁶ Min'ncüiiho' tyi'nc'onho' yo nn'an na ve' ndö' ro. Juu 'nan na njon nchjii Tyo'ts'on, min tyi'nt'aho' na tyi'cuee' n'onho'han' cha'xjen na s'aa nquii Esaú. Juu jon tui jndyee, ndo' ng'e jo' tovaa naya 'naan' jon na njon jndyihan' na tonnon tye jon. Majo' ve' ncüii xio ndaanan, jo' jndëë jon juu naya'ñeen nnon tyje nquii jon. ¹⁷ Ndo' mangioho' na jndëcyá nt'ue jndyi ts'on jon na ncy'oon ntcüe' jon cüenta juu naya'ñeen. Majo' tanchu ya na nguaa nda'han' min na t'ioo jndyi jon na s'aa jon ty'oo tye jon.

¹⁸ Majo' ya na conan'ndyoo'ho' na m'aan Tyo'ts'on, tyi'coquenonho' cha'na ndochihi nn'an Israel ya na tyincyaa Tyo'ts'on jñ'oon na co'xenhan' joohan. Ee ngioho' juu xjen'ñeen na jndyocue jon xquen tyo' Sinaí, juu tyuaa'ñeen t'ahan' yo chon ndo' tondinon neoon nton ñon,

sijaanhan' na m'an nan'ñeen, ndo' tyioo jndye t'man. ¹⁹ Ndo' mantyi juu xjen'ñeen jndye nan'ñeen na tic'uaa ndu 'naan' Tyo'ts'on, ndo' nquii jon sinin jon yohan. Ndo' na nnda', tyue jndyihin ata tanhin nnon Moisés na quitso jon nnon Tyo'ts'on na tavintsininntyichen jon ndëëhan. ²⁰ Nnda' vaa jñ'oon tanhin ng'e jndë tso jon ndëëhin min xe ve' na aa nc'oon quioo' na ngava o' juu tyo'ñeen, jndei'han' na quinan'cuee' nn'an o' yo ntjö' ndo' aa yo xjo lantsa. ²¹ Juu 'nan na tityincyoo' ndëëhin, sity'ue jndyihan'hin, ata nquii Moisés tso jon: “Mantyi coviquijnty'e ja na maquity'uë.”

²² Majo' 'o', juu 'nan na coquenonho' vandya'han', chito cha'na tjon nque nan'ñeen. 'O' cotsqueho' na m'aan juu Tyo' Sión, juu tsjoon cüentaa' nquii Tyo'ts'on na vando'. Juuhan' conduihan' Jerusalén ntyja 'naan' quiñoon'ndue, naijon na m'an minchen ángeles 'naan' jon na covatjonhan na conan't'maan'han jon. ²³ 'O' jndë saque'ho' quii' nt'an tmaan' nn'an na conduihan nn'an navejndyee na jndë jndui ngueehan quiñoon'ndue. Jndë saque'ho' naijon na m'aan nquii Tyo'ts'on na vando' na conduihin na co'xen jon tsoñ'en nn'an ntyja 'naan' na conan'tjahin. Jndë saque'ho' naijon na m'an nque nn'an na jndë ty'entyihan quiñoon'ndue, nque nan'ñeen na jndë ty'oon Tyo'ts'on cüentahan na jndë tquen jonhan na tavijnan nan'xuanhan tonnon jon. ²⁴ 'O' jndë saque'ho' na m'aan Jesús, nquii jon na ivañoon' jon jaa yo ntyja 'naan' jñ'oon xco na sijnda' jon. Cotsaque'ho' jo' ng'e neonon' jon sintju'han' 'o'. Juu neon'ñeen njonntyichen jñ'oon

na itsiquindyihan', chito juu neon' Abel na tcüe'. Ee neon' juu tsan'ñeen tsiquindyihan' na nt'uiihan' xio juu na iscuee' jonhin.

²⁵ Ng'e jo' icanhan' na quinan'vë juu jñ'oon na incyaa Tyo'ts'on ndëë. Ee mangiö na tots'aavi' jon ndochiihi ya na tatonan'quindëhin jñ'oon' jon na totsiqui'maan' Moisés joohan. Mantyi nquëhë min xe'quindyaa jaa juu navi' na nndyo xe na aa tyi'nta'nc'uë cha'xjen na itsi'man joo jñ'oon na itsinin jnda Tyo'ts'on na m'aan jon quiñoon'ndue.

²⁶ Juu jñ'oon na sinin Tyo'ts'on xjen na jndy-ocue jon Tyo' Sinaí, s'aahan' na sitoncüii'han' juu tyuaa'ñeen. Majo' nanein itsininntyichen jon: “Mangüentyja xjen ya na chito ve' tsonnangue na ntsitoncü'i jahan', mantyi juu tsjö'ndue ntsitoncü'ihan'.”

Nnda' vaa na itso jon. ²⁷ Ndo' ng'e jndë itso jon na ntsitoncüii' nnda' jon juu tsonnangue yo tsjö'ndue, itsi'manhan' ndëëhë na tsoñ'en 'nan na tquen jon na cojnty'iahan', ndi'ndaa'ñ'engan'. Ndo' joo 'nan na cojnty'ia naneinjin, ya na tavicuenhan' majo' nquii jon na iquen jon 'nan na tyi'je'cüitoncüii'han', ninvaa m'aan jon. ²⁸ Ncyaa ya jndyi jon na jndë incyaa jon na conan'jön yo juu na ico'xen jon, ncüii nnon na tyi'jon quinditoncüii'han'. Mang'e na nnda', chuhan' na quinan't'maan' jaa jon yo na xoncüee' nn'ön, ndo' yo na ncyaa' nn'ön na tant'a 'nan na tyi'cavee' nchjii jon. ²⁹ Ng'e juu Tyo'ts'on na conan't'maan' jaa, itsijonhan'hin cha'vijon chon na icüa'ñ'engan' tsoñ'en.

Nan'min quint'a cha' ngavee' nchjii Tyo'ts'on yo jaa

¹ Mancha'chen xjen quinan'vengiö ntyjëehë na vantyja n'on Jesucristo. ² Joo ntyjeho' na tyi'quita'jn'aanho'hin, xjen na cotsque yahin na m'anho', tyi'ngitsuu' n'onho' na ntixee'ho'hin. Ichuhan' na quint'aho' na nnda' ng'e ñ'en nn'an na tixee'hin ángeles xjen na sque ya nan'ñeen na m'anhin min na tataa' n'onhin na condui nan'ñeen ángeles.

³ Ndo' nque ntyjeho' na vantyja n'on Jesucristo na jndë tyi' nn'anhin vancjo, tyi'ngitsuu' n'onho'hin. C'oon' n'onho' ntyja 'naanhin na cha'vjon nqueho' too'ho' vancjo yohin na tyenho' yo carena. Ndo' mantyi cañjoon' n'onho' ntyjeho' na cont'a vi' nn'anhin. Quint'aho' nayahin cha'xjen contyja n'onho' na ntejndei nn'an 'o' xe na aa cont'a vi' nn'anho'.

⁴ Juu na jndë toncoho', cüinjonhan' ngioho'. Mang'e na nnda', ninnquii'chen c'oon ts'an yo scuu' nquii juu, saa' nquii juu. Ee min'cya ro ts'an na ve' ndö' ro m'aan juu yo ncüiichen ts'an, nt'uiivi' Tyo'ts'on tsan'ñeen, min ts'an na jndë toco, oo min tsans'a oo aa tsanscu na ve' cotjon yahin yo ntyjehin.

⁵ Tyi'nc'onho' na t'man ngioho' yo s'on, c'onho' na contjo ya ngioho' yo tsa'nnda'ntyi 'nan minho' ng'e itsijnda' Tyo'ts'on nquenho' yo jñ'oon' jon na jndui na itsohan': "Mancha'xjen nnincya 'nan na icanhan' 'o'. Tyi'jon xuee n'ndyi ja 'o', ninnquii'chen m'an yo 'o'."

Nnda' vaa jñ'oon na tso jon. ⁶ Mang'e jo', yo na t'man qui nn'ön ndëe nduë:

“Nquii jon na itye'ntjon jon jaa,
itejndei jon ja. Taxe'c'ön na ncya na nin 'nan na
nin'quint'a nn'an ja.”

Mannda' vaa na itsiquindyí juu jñ'oon'ñeen.

⁷ Tyi'ngitsuu' n'onho' ntyja 'naan nque nn'an
na jndë tonan'manhin jñ'oon' Tyo'ts'on ndëëho'.
Quiñjontyen n'onho' nchu vaa na tom'anhin na
tovantyja n'onhan jon. Ndo' cantyja n'onho' jon
cha'xjen na tont'a joo nan'ñeen.

⁸ Nquii Jesucristo, cha'xjen na totsixuan
jon ndyu na toxen'chen, macüajon conduihin
naneinhin yo na tonnonchen. ⁹ Jndye nn'an
mañoon jñ'oon na conan'manhin ndëë nn'an
na vandyah'han' ndo' tejndyohan' yo jñ'oon
ntyja 'naan' juu Cristo. Tyi'ninnacyaho' na joo
jñ'oon'ñeen nnan'vi'nn'anh'han' 'o'. Ee joo ñuan
njanhan coquehan' yo juu naya na tsixuan
Tyo'ts'on. Majo' joo 'nan na cotquii nn'an judíos
xjen na conan't'maan'han jon, tyi'quitejndeiha'nan'
ñeen na tonnon jon.

¹⁰ Jaa na vantyja nn'ön Jesús, vaa ncüii nnon-
tyiu na nan'xuan na nque nn'an na cotsan-
tyja yo jñ'oon na tqwen Moisés, ndincyaaahan'
na nnan'jonhan ntyja 'naan'han'. ¹¹ Juu tyee
na taquintyja t'man conduihin tondëë nn'an
judíos, vi na jndë iscuee' jon quíoo' na conin-
ncyá nan'ñeen nnon Tyo'ts'on, vay'oon jon neoon'
quíoo'ñeen quityquíi' juu cuarto na taquintyja na
ji'ua tsixuanhan' cha' ntsit'man ts'on Tyo'ts'on
jnaan' nquii jon yo nin'nque nan'ñeen. Majo'
si'ts'o 'naan joo cho'ñeen tonan'cohan joohan'
'ndyo tsjoon. ¹² Mannda' vaa na itsijonhan' juu
'nan na tqwenon Jesús. 'Ndyo tsjoon jnan'cuee'

nn'anhin. Tui na nnda' cha' ntyja 'naan' neonon' jon na tcüe', joo nn'an na vantyja n'onhin jon, nndëë ntquen Tyo'ts'onhin na nan'xuanhan ñuan nquii' tonnon jon. ¹³ Ng'e jo' nan'xuan na quinan'jon jaa yo Jesús yo juu na jnan'cuee' nn'anhin. Nanein tavinan'jon jaa yo juu jñ'oon na contyja n'on ntyjëëhë judíos min xe na aa nnan'vjehan jaa. ¹⁴ Quint'a na nnda' ng'e viochen xjen na cotant'ö, ta'nan tsjöön ntjoohin na ntjotyen jaa. Cominnt'ö na ntsquë ncüii tsjoon na ntjotyenhan', juu quiñoon'ndue, na jo' vijon nc'ön. ¹⁵ Yajo' ntyja 'naan' Jesucristo, cúa, ninvito quinan't'maan' Tyo'ts'on yo tsoñ'en na conan'nën. Ninnquii'chen quindue na ncya ya jon. ¹⁶ Ndo' min tyi'ngitsuu' n'onho' na quint'aho' jndye nnon naya yo nque ntyjeho' na vantyja n'onhin Jesucristo. Xi' ncüii na ndëë nt'aho', quitejndeiho'hin yo 'nan na icanhan'hin. Nquii Tyo'ts'on neiin' jon na quint'aho' na nnda'. Ee na nt'aho'han', itsijonhan' juuhan' cha'na juu 'nan na cont'a nn'an Israel na conan'cüjehan quioo' na conan't'maan'han jon.

¹⁷ Joo nn'an na conintquehin quii' nt'anho' quityquii' ts'ian 'naan' Tyo'ts'on, quita'nguee'ho' jñ'oon na conduihin ndëëho'. Quitjue'cjeho' ntyja 'naan' na nan'xuanhan na cotquenhan xjenho'. Nnda' quint'aho' ng'e joohin cotquenhin cüenta ntyja 'naanho' cha' yantyichen ngantyja n'onho' jon. Icanhan' na quint'aho'han' ng'e ntcán Tyo'ts'on na nninncyahin cüenta nnon jon yo tsoñ'en ts'ian 'naan' jon na cont'ahin. Ndo' xe na aa tyi'quita'nguee'ho' cha'xjen na conduehan, xu'ñeen ntsijaa'han' nacjohan, ndo' nc'onhan na chjoo' n'onhan, chito na neinhan, ndo' jo' min

tyi'xe'quitejndeihan' 'o'.

¹⁸ Tyi'ntsacüentyjee'ho' na conan'neinho' nnon Tyo'ts'on ntyja njan ja. Juu na mavicjê quii' ñuan njan, manchji jnt'a na mats'a cha'xjen na nt'ue ts'on jon, ng'e nt'ue jndyi ts'ön na ninnqui'chen quits'a na ndit'maan'hin ntyja 'naan' 'nan na matsijnt'a. ¹⁹ Mat'mannttyichen na mac'an vi naya'ñeen ndëëho' na quitanho' nnon jon na cje ro ntsiquinaanhan' na ncjö nnt'a naijon na m'anho'.

Nquii Tyo'ts'on incyaa jon na tajñ'oontiu c'oon quii' n'on nn'an

²⁰ Nquii Tyo'ts'on conduihin na tajñuaan' ts'onhin. Nquii Jesucristo na conduihin na itye'ntjon jon jaa, tyincyaa Tyo'ts'on na tando' xco jon vi na jndë jnan'cuee' nn'anhin. Juu Jesús na taquintyja t'man conduihin na vantyjee' jon nn'an tmaan' cüentaa' Tyo'ts'on, tyincyaa jon na tue' jnda jon cha' ntyja 'naan' neonon' juu, juu jñ'oon xco na sijnda' jon, mantjotyenhan'.

²¹ Mac'an vi naya nnon jon na nninncyaa jon tsoñ'en na icanhan' 'o' cha' ndëë nt'aho' 'nan na nt'ue ts'on jon. Quits'aa jon yo jaa min'cya ro na cavee' nchjii jon xeng'e juu najnde na condui nquii Jesucristo. Ninnquii'chen quinan't'maan' jaa jon. Mandö' ro jñ'oon na mac'an.

²² 'O' ntyjê na vantyja n'onho' Jesucristo, tyi'jndye jñ'oon na tji ja na matscülenöghan' ndëëho'. Mac'an vi naya'ñeen ndëëho' na quindyeha' juu jñ'oonvahn na matsijnt'a nquenho'.

²³ Matsiquindyeha' na jndë jndyaa juu ntyjêêhë Timoteo vancjo. Xe na aa cje ncüjee' jon na m'an, yajo' ncja jon na ntsaquijnty'ia' 'o'.

²⁴ Ncyaho' ts'on njan ndëë tsoñ'en nn'an na i'ua Tyo'ts'on ts'ian ndëëhin na conan'manhin jñ'oon' jon ndëëho' ndo' na cota'ntyjee'hin 'o' na tonnon jon. Tsoñ'en ntyjeho' na vantyja n'onhan jon na m'anhin tsjoonho', mantyi ncyaho' ts'on njan ndëëhin. Nque ntyjeho' na m'an ntjoohin ndyuaa Italia na vantyja n'onhan Jesucristo, mantyi concyahin ts'on 'naanhin ndëëho'.

²⁵ Quityio Tyo'ts'on jn'aan na tsoñ'enho'. Mantyjantyi ndö' ro jñ'oon na macüji.

Jn'oon xco na tqwen tyo'ts'on
New Testament in Amuzgo, San Pedro Amuzgos
(MX:azg:Amuzgo, San Pedro Amuzgos)

copyright © 1992 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Amuzgo, San Pedro Amuzgos

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Amuzgo, San Pedro Amuzgos [azg], Mexico

Copyright Information

© 1992, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Amuzgo, San Pedro Amuzgos

© 1992, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
d8a54041-81ce-5bdf-9060-152f7eb71dc8